

**Adnotationes || Et Meditationes || In Evangelia Qvae || In
Sacrosancto Mis-||sae Sacrificio || Toto Anno || Legvntvr;||**

Nadal, Gerónimo

Antuerpiæ, M. D. XCV.

Quæ gesta sunt post erectam crucem, antequam emitteret spiritum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78158](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-78158)

QVÆ GESTA SVNT POST
ERECTAM CRUCEM, ANTEQ VAM
emitteret spiritum.

363

MATTH. XXVII. MAR. XV. LVC. XXIII. IOAN. XIX.

In ej. imaginem adnotatiuncula.

ej.

129

- A. Offendebat acerbe titulus crucis Indiaos & Principes.
- B. Propriea agunt hi apud Pilatum ut titulum mutet, quod negat constanter Pilatus se esse facturum.
- C. Orat in cruce pendens pro crucifixoribus Christus.
- D. Quatuor carnae fides IESV vestem inter se parvam, inconfutabilem fortificantur.
- E. Ministris iactant blasphemias in IESVM, iam Principes, iactant milites.
- F. Coniunctant illi primum latrones crucifixi.
- G. Iosephus alter, alterum increpat, veniam petit a Christo, & imperat.
- H. Prosecurat uniusfalis Eclipseis Solis; aucta idem-
- I. Appropinquante hora nona dicit maria; Ecce filius tuus: Ioannus; Ecce mater tua.
- K. Clamat IESVS voce magna; Deus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?
- L. Dicit; Sitio.
- M. Offerunt illi ex arundine spongiam acetum plenam, accipit.
- N. Dicit; Consummatum est.
- O. Clamans voce magna, dicit; Pater, in manus tuas, &c.
- P. Emittit spiritum.
- Q. G. I. K. L. N. O. significant septem verba Christi, que dixit in cruce.

MATTH. XXVII. MAR. XV. LVC. XXIII. IOAN. XIX.

* Hunc ergo titulum multi legerunt Iudeorum, quia prope civitatem erat locus ubi crucifixus est IESVS: et erat scriptum hebraicè, græcè, & latine. Dicebant ergo Pilato Pontifices Iudeorū; ^b Noli scribere, Rex Iudeorū; sed quia ipse dixit, Rex sum Iudeorum. Respondit Pilatus; Quod scripsi, scripsi.

I E S V S autē dicebat;
Pater, c dimitte illis:
non enim scιunt quid
faciunt.

Milites ergo
cūm crucifixis est eum,
accepérunt vestimenta eius, &

Et crucifigentes eum,

Postquam autem cru-

fixerunt eum,

dimiserunt vestimenta ^ddimiserunt vestimenta
ta eius,

Dividentes verò vesti-
menta eius,

MATTH.

Hh 2

MATTH. XXVII. MAR. XV. LVC. XXXIV. IOAN. XIX.

fecerunt quatuor partes, uniuicue militi partem; & tunicam.

sortem mittentes: mittentes sortem miserunt sortes. LIVXX MTTAM

super eis,
quis quid tolleret.

ut impleretur quod dicitur per Prophetam, dicentem; Diviserunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem.

Et sedētes seruabāt eū. Praterentes autem blasphemabant eum, mouentes capita sua, & dicentes;

Vah qui destruis templū Dei, & in triduo illud reedificas; saluat te ipsum.

Si filius Dei es, descendere de cruce.

Similiter & Principes Sacerdotum illudentes cum Scribis & Senioribus dicebāt; Alios saluos fecit, seipsum non potest salvum facere?

Si Rex Israēl est, descendat nūc de cruce, & credimus ei.

Confidit in Deo, libret nunc eum, si vult:

MTTAM

Et preterentes blasphemabant eum, mouentes capita sua, & dicentes;

Vah qui destruis templū Dei, & in tribus diebus reedificas; saluū fac temetipsum, descendens de cruce.

Similiter & summi Sacerdotes illudentes ad alterutrum cum Scribis, dicebant;

Alios saluos fecit, seipsum non potest salvum facere?

Christus Rex Israēl descendat nūc de cruce, ut videamus, & credamus.

Et stabat populus expectans: & deridebat eū Principes cum eis.

Se salvum faciat, si hic est Christus Dei electus.

MATTH.

Erat autem tunica inconsutilis, & super conuolutum erat, ut texta per totum. Dixerunt ergo ad invicem; Non scindamus eam, sed a fortiori amur de illa, cuia sit: ut scriptura impleretur, dicens;

Partiti sunt vestimenta mea sibi, & in ueste meam miserū sortem. Et milites quidem haec fecerunt.

MATTH. XXVII. MAR. XV. LVC. XXIII. IOAN. XIX.

dixit enim quia filius
Dei sum.

^l ipsum autem & la-
tronis qui crucifixi
erant cum eo, impropo-
rabant ei.

Et ^t qui cum eo
cruicifixi erant,
conuiciabantur ei.

Illudebant autem ei &
milites accedentes,
& acetum offerentes ei,
dicentes; Si tu es Rex
Iudeorum, saluante fac.

^t Vnus autem de ijs qui
pendebant latromibus
blasphemabat eum, di-
cens; Si tu es Christus,
saluum fac te ipsum, &
nos. Respondens autem
alter increpabat eum,
dicens; Neque tu times
Deum, qui in eadē dam-
natione es? Et nos qui-
dem iusti, nam digna
factis recipimus; hic
verò nihil malum gesbit.
Et dicebat ad IESVM;
Domine, & memetō mei
cum veneris in regnum
tuum. Et dixit illi IE-
SUS; Amen dico tibi,
hodie tecum eris in
paradiso.

Stabant autem iuxta
crucem IESVⁱ Mater
eius, & soror matri
eius Maria Cleophae, &
Maria Magdalene.
Cum ⁱ vidisset ergo IE-
SUS Matrem, & dis-
cipulum stantem quem
diligebat, dicit Matri
sue; Mulier, ecce filius
tus. Deinde dicit dis-
cipulo; Ecce mater tua.
Et ex illa hora accepit
eam discipulus in sua.

^t Clamauit IESVS
voce magna, dicens;
Eli, Eli, lammasaba-
ethani? quod est inter-
pretatum;

DE GESTIS
MATTH. XXVII. MAR. XV. LVC. XXIII. IOAN. XIX.

Deus meus, Deus meus,
vt quid dereliquisti
me?
Quidam autem illic
stantes &
audientes dicebant;
Eliam vocat iste.

Deus meus, Deus meus,
vt quid dereliquisti
me?
Et quidam de circum-
stantibus
audientes dicebant,
Ecce Eliam vocat.

Et continuo
currens unus ex eis,
acceptam spongiam
impletum aceto,
& imposuit arundini,

& dabant ei bibere.

Ceteri vero dicebant;
Sine, videamus
an veniat Helias
liberans eum.
IESVS autem
iterum clamans
voce magna,

potum dabant ei, dicens;
Sinite, videamus
si veniat Helias
ad deponendum eum.

IESVS autem
emissa voce magna

Postea sciens IESVS
quia iam omnia consum-
mata sunt, ut consum-
maretur scriptura,
dicit;¹ Sitio.
Vas ergo erat positum
aceto plenum.

Illi autem spongiam
plena aceto hyssopo
circumponentes,
obtulerunt ore eius.

Cum ergo accepisset
IESVS acetum, dixit;
»Consummatum est.«

Et inclinato capite

A D N O.

HTTAM : dH

ADNOTATIO.

S. Tūlum crucis, quī causā videbatur
damnationis continere, & tamē plā-
nū IESV M Regem Iudeorum profitebatur, le-
gebant multi Iudei, propinquitate loci ad rei
mūtatem insuitati.

B. Horum murmurat ionibus Principes, quīm
idem ipsi ferrent impatienter, permoti mittunt
ad Pilatum qui querimoniam suam deferat; non
libere scribi, Rex Iudeorum, quod non erat; sed
quiseāt Regem Iudeorum, contrā quam
erat. Respondet non solum constanter Pilatus,
sū pro imperio minaciter; Quod scripsit, scripsit.
Non temere scripsit Regem Iudeorum, o inuidi
Iudei, sed vere & confutè; idem habeo ratum;
& simul denunciāt illis periculum si pergat esse
insolentes. Ita quasi Dei Spiritu motus Pilatus
veritatem fidei confirmauit. Erat revera Rex
Iudeorum, & Dei veritatem constitutum Chri-
stus illud regnum celeste ac diuinum sua, Apo-
stolorum & discipulorum prædicatione promul-
gaverat. Redeunt in Golgotam nuncy perter-
miseruntiam quid responderit Pilatus.

C. Crucibatur per singula momenta acris
in cruce pendens Sanctus IESVS, sed tamen
primum omnium pro crucifixoribus intercedit
quid Patrem, deprecans excusatione ignoran-
tia sumnum eorum maleficium; Pater, inquit,
dimittit illis, non enim scirent quid faciūt; etiam
firmitate malignitate, veluntario odio sint ple-
nitiam obsecrati & amētes. O imme-
nsa Christi benignitatem & misericordiam in
cruce cum summo cruciatu moriens, quasi obli-
tus eorum cruciatum & mortis, conuerit ani-
mam ad orandum pro interfectoribus suis: quod
cum fecit iam illis, quod in se erat, noxam sue
crucifixionis condonauerat. Quocrit subtilissime
ende parvicias excusat, quam vix illa esse pos-
set eorum excusatio; reperit tamen aliquam, &
veluti facit, quid animi passione peccabant ve-
bimenti, que illorum mentes excubabat. Quod
namuis facerent cum summa culpa, tame illa
adduct in excusationem IESVS. Oravit
autem pro suis interfectoribus cum clamore va-
lo & lacrymis, ut semper oravit, id est cum
efficacissima animi intentione, & vehementi
cordi genitu; etiam si in cruce credatur revera
officacytus. O ineffabilem Christi IESV
bonitatem! Non orat tantum pro suis interfec-
toribus, qua summa esset benignitas, sed cum
cum intima compunctione supplicat, quod indi-

cat lachryme; & cum ingenti cordis affectu,
quod demonstrat fortis & vehemens clamor. Et
quidem fuit exauditus Christus ē cruce, ut sem-
per, pro eius reverentia & dignitate apud Pa-
trim; proficebat enim illa supplicatio non à
sola humanitate, sed ab hoc homine, qui simul
erat Deus. Orabat igitur & supplicabat Deus,
quare necessariò exaudiēbatur pro eius reveren-
tia & dignitate. Verum cur non fuerunt tunc
conuersti Iudei? Primum ex oratione non conti-
nuo solet effectus exauditionis exstare, sed ubi
Dei prouidentia constituit: deinde fuerunt non
multo post multi compuncti, & recuerterebantur
pectora tendentes: & magnam multitudinem
Iudeorum esse conuersum videmus in Actis Apo-
stolorum; tum plenius uidem Gentium intrasse
confiscimus, & reliquias Iudeorum conuersum
ris ceuimus.

D. Omnes quidem milites seruabant crucif-
xum IESV Mintenti, nec quoquam adhuc dis-
cedebant; quatuor tamen qui Christum cruci con-
fixerat de more carnificis vestes damnati IESV
sibi arrogant. Ferunt Christi tres fuisse vestes; Euthy.
interulam inconfutabilem, & superiorem aliam
atque ampliorem, & aliam exteriorem vestem.
Has duas in quatuor partes sciderunt, ut in sin-
gulos milites equaliter diuiderentur, que ad
Jannam & Irrisionem IESV referebantur, quasi
Regis pretiosam vestem ambire simularent: vel
omnino quatuor cogitabant, quasi carè vendi-
turi IESV affectis. Divisis alijs vestimentis, com-
pendium fecerunt inconfutabilem, & desuper contex-
tam per totum, a summo scilicet ad imum usque
contextam omni ex parte, nolunt diuidere, ne
artificium corrumperetur, & periret precium:
fortiuntur talis, qui erant quatuor aequalium
laterum figura triangulari solida aquilatera;
iacebat humi projectatunica, congiunt talos in
marmoream tabellam, que exstet ad Lateranum.
Vincit unus, aperit tunicam: ea postea tenit in
manus beatoe Virginis Maris, redemptam à mi-
litie, ut pie creditur, & ad hoc usque tempus
apud Treuiores conservatur religiosissime. Om-
nibus modis contemneris, bone IESV; nec sat est
sceleratis hominibus s̄ te videant cum summa
ignominia & cruciatu inter duos latrones mo-
rientem, nisi vestes diripiant & diuidant ut la-
tronis derideant ut falsi Regis. Porro præter in-
confutabilem plures fuisse Christi vestes constat
tum ex hoc loco, tum ex historia lotioris pedum;

Caluī li.
20.c. 27.

Hh 4 non

nontamen has plures fuisse quam duas ratione est consentaneum. Interul. e loco fuit inconsutilis, alia laxior inconsutili superinduta, tertia exterior, quasi pallium. Ha duæ appellantur hebreice בְּגָדִים, græce ἱεράτια. Illa hebraicæ ex specie Τύπος, propriæ τύπων, græce similiter κτεῖλος ex specie ἱερῶν ποιῶν. Chitonem, sive Chethoneth interpretatur Hieronymus tunica talaris que corpori adhaeret, tam arctam, tam strictis manicis, ut nulla omnino in ueste sit ruga, & que ad crura usque descendat. Suidas Chitonem dicit hypocamison, & pertenentem vestem. Huiusmodi erat inconsutilis Christi tunica, cuiusmodi duas possidere prohibuit Apostolis, & Iohannes alteram dandam docuit ab eo qui duas possidet, ei qui ne unam quidem habet: & tamen chethoneth sive chiton Iosephi & Thamar non erat interula, sed superinduita uestis, quod extra ordinem factum intelligimus, ad ornamentum puerorum & virginum. Certè chitones fecit Deus Adamo & Henricus.

E. Ingeminat porro despectiones in IESVM, alij blasphemant illum, mouentes capita, exprobantes in faciem crimen, quod reiecerant in concilio Principes; Vnde qui destruxi templum Dei, & in triduo illud redificas. Adiunt, Si filius Dei es, descende de cruce: & haec non quidem ministrorum blasphemie, & alicui Iudeorum, qui accusationem & damnationem IESV usurparunt. Audite insanii homines, vos templum Dei solus nunc, IESVS vero tribus diebus illud suscitabit gloriose simile. Hos excepterunt Principes Sacerdotum cum Scribis & Senioribus, deridentes superbe IESV. Minter se, & per summam contumeliam illudentes. Alios saluos fecit, scipsum non potest saluum facere. Audite & vos impy acceti Principes: propterex alios saluos fecit, quod scipsum potuit, sed noluit saluum facere & a morte liberare: sua enim voluntate se morti obtulit, & vita daret mortaliibus eternam. Si Rex Israel est, descendant nunc de cruce, ut videamus & credamus. Insanitis, non vos solidum, sed qui vos stimulat Satan: qui in horto exercitum vestrum verbo strauit, voluit quidem se liberare, monstrauit posse, idem autem & semper potest: quod si potest, que erat causa, o amantes, ut se permitteret crucifigi. & non potius saluum liberavit & integrum? Horrendum hoc Demon maleficium, ut descendere IESVS de cruce, in anni molemine machinatur; cum enim sentiret suas vires magis magis frangit, coniungans id virtute passionis IESV fieri, denuo illum aggreditur liberare a morte, hoc est, se a

cruciatur. Nam Christum cupiebat quidem morte multari, sed liberare contendebat ne ipse periret, & tyrannidis saceret iacturam. Et hoc quidem fuit postea perpetua Diaboli tentatio, ut tribulationes & crucies a se excutiant per homines. Parum potuit huc Demonis machinatio apud principes; per irrisiōnēm enim & vocem illa in Christū iactabant, nec credentes IESVM posse e cruce descendere, & mentientes se illi credituros se descendere. Eo autem ipsorum amētia progrederat, ut in Deum ipsum, quem confitebatur simul blasphemaret. Liberet eum, inquit, si vult; dixit enim quia filius Dei sum. Quid enim est, si vult? Credunt filii Dei non esse IESVM, nec Deū illū liberaturū. Quorsum igitur, si vult? nisi quid non audient dicere, si potest, dicunt, si vult: uaque disimulantes blasphemiam, illa se implicant. Accumulant opprobria milites insolenter; Si tu es Rex Iudeorū, saluum te fac. O miserum regnum tuum, miserabile te, quince antea te potuisse e manibus nostris eripere nam nunc ut e clavis & cruce possis, insanum est sperare. Nusquam vero milites discedunt adhuc: sed sedentes illum seruant, custodiā agentes militarem. Postremō ne genus aliquod ejet pessimorum hominum quod non afficeret Christum contumelias; prater faciem ministeriorum, & accusatorum IESV, prater sceleratos Principes & Seniores, prater impios milites.

I. Consequunt etiam probra in IESVM latrones crucifixi: primum quidē ambo in turba; omnium enim conspiratione contendebat Demon, & omnium vocibus Christo persuadere, ut descendere de cruce; vel certè illi omnium opprobrijs & conuictis insultare, desperare infaniens. Populi tamen mulierudinem videvit non permouisse, quid enim auctoritatem Principum secutus populus derideret IESVM, nontante erat atrocitas; nullius vero, quid expectaret quorsum res euaderet, vel contemplaretur quae grecabantur.

I. Sequitur vero post hæc preclarissimum Christi ex cruce factum: cùm enim ē crucifixis latronibus alter insisteret IESV. Mopprobrijs & blasphemis incessere;

G. Compunctus alter corde, ac subito quadam animi sensu tactus, fit de repente patonus Christi. Agit pro Christo causam contra socium latronem quidem, sed que contra crudelēs crucifixores, tum contra omnes homines intēdebant & vim obtinebat: omnes enim homines digni sunt morte, Christus non modò dignus vita, & ceter.

eterna gloria, sed ipse vita & gloria est semper tua: qui non solum nil mali fecit, sed omnibus fuit mortalibus omnis boni causa, pro omnibus moritur, ut omnibus pariat vitam. Quid insanius inquit, infelicitas mea hominum? non sat tibi est stantam crudelitatem videas Iudeorum in IESV M. tot probra; nisi tu quoque, qui in eadem es damnatione & cruciatus, illum afficias contumelia? Et quidem nos morte hac digni sumus, hic nil mali, nil non optimè & sanctissime fecit. Me igitur imitare potius homo misericordie, cum peto ab IESV veniam, cum profiteor illum Regem caelestem, Regem omnium seculorum, cum post alio ut meminerit sue misericordiae ubi ad regnum suum venerit, non mearum iniquitatum. Hoc cum fecisset non audit dirus latro, unde Christi bonitas & misericordia. Hodie, inquit, mecum eris in Paradyso. At in quo Paradyso bone IESV? Non terrestri, sed quo Angelorum fruuntur caelesti. At quando? Hodie, non solum interquam sol hic occumbat, sed in hodie mea generationis, hoc est, in mea & Patris eternitate. Vbi in inferno, & ubique post hac fuero. Orem omni admiratione & laude superiorem! Unius orbis damnat Christum, latro in crudeliter defendit, diffugiant Apostoli omnes, negat Petrus Apostolorum Corphæus, fit scimus latro è cruce sacrosanctæ Mariae Virginis Matris, expectant gementes sanctissimi Patriarche & Prophetæ Christi gloriam tot seculis, hic nullo momento; alij tot laboribus & angustijs sunt sancti sumi beatissimi, hic tribus verbis & sanctitudinem & beatitudinem arripit. Hic latro vere fuit violentissimus in Regnum celorum, nos lenitardus ignavi. O Christe bone, quam spem non dedisti nobis venia, cum beas & cruce latronem? Exundat è cruce fons tuae misericordiae & miserationis fons tui sanguinis diuini, tua beatitatis infinita & lux illustrissima, mortis tuae meritorum & redemptio efficacissima. Verum, o sancte latro, quis fuit animi tui sensus postquam à Christo verba vitæ audisti? Confixerat prior me Christus, incepit am moriens in carne spiritu in Christo vivere, Christum in me operantem sentiebam, illi summa mente mea suauitate assensiebam, cum illo meam salutem operabar, agnoscebam peccata, illa deflebam, veniam à Christo poscebam, meam paenam & mortem pro sceleribus meis Deo offerebam, in duebam virtutem ex alio, merito mortuus Christi, excellentem consolacionem, lucem, succunditatem experiebar, Regnum Christi in cruce, primitias Paradisi delibabam. O felicem! O Christi mysteria adoranda! Que

hactenus attigimus, suo ordine facta sunt postquam crux Christi levata est; Oravit pro crucifixoribus IESVS, disciverunt inter se milites ipsius vestimenta, iactarunt opprobria in eum ministri, Pontifices & Seniores, milites, & larones; patrocinatur deinde alter Christo, accipit vitæ aeternæ pollicitationem.

H. Fuit quidem sol obscuratus initio crucifixionis, nam facta sunt tenebrae à sexta hora Mar. 27 usque ad nonam super uniuersum orbem; sed Mar. 15 huius Eclipsis, & eius durationis postea menio Luc. 23 nem faciunt Euangelista, nec Ioannes meminit: ut intelligere possumus quo tempore saepebat omnigenus hominum in Christum è cruce pendente, in luctu quidem fuisse solem, & mundum uniuersum, tenebrosa fuisse omnia & horrida, cælum, aërem, terram; tenebrosas vero magis impiorum hominum mentes, qui illas tenebras non sentiebant, vel à maleficio propter eas non deterrebantur. Porro autem continua sunt opprobria, & identidæ autæ, per singula etiam temporis momenta boni IESV tormenta crudeliter facta & vulnera, immunitus sanguis crudeliter morte sequente.

I. Tandem cum iam appeteret hora nona, ad Mariam conqueritur oculos IESVS, ad Matrem desolatam, tota die mereore confortam, & illam interna significazione ad se vocat; accedit cum sorore filia Cleophae, Matre Iacobini minoris, cum Joanne, & Magdalena. Alij aspicebant longe, furor enim Iudeorum & militum erat in solum IESV intentus, & constabat Christicautio & securitas, ut nulli praeterquam ipsi nocere possent. Accedit ad crucem benedicta Mater, quia tunc filius ad se trahit, & tuus in illum amor: voluisti item illius mortem confidere proprius, & audiare que sperabas ad te verba esse facta. Neque vero crucem filij erubescbas, nec tuam subire decretabas. Afferebat tibi quidem maiorem dolorem ille accessus, sed simul animi vires augebat. Sed cur solis illis comitibus accedit? Hos mihi coniungit amor, illos retinuit reverentia. Ast ab igitur iuxta crucem IESV Mater eius, & soror matris eius Maria Cleophae, & Magdalene, cum his Joannes: coniicit oculos in eas IESVS, & presentim in Matrem & dilectum Discipulum. Vulneratur viriusque cor, altius longe Matris cuius iam anima gladio passionis & cruciatuum filij transuerberata erat: verum aliqui altius filij.

I. Mulier inquit, ecce filius tuus. Nonne vere Mater erat tua, bone IESV? Erat verissime mea Mater. Quid ergo est quod mulierem

com-

communi nomine appellas, non Matre proprio? Primum significo quod faciebam; Matrem enim relinquam moriens, maternum ius in alium transferebam. Dende afflictam Matrem, & me longe afflictissimam, magis affigere nolui materni affectus commemoratione. Mulier, ecce filius tuus: Pater me in extremis his angustijs de- reliquit, mors est proxima; ego tamen ultimum officium tibi presto: auerte Maris cogitationem ame, converte in Ioannem; hic meo loco filius tuus es tu, Virgo Virginis, dulcis nepos suauissime mater eius; is cui ego secreta calestia de meo pectore reuelavi: in hoc conquiesce, hic tibi obse- quatur & seruatur, hic tibi ut ego solebam obediatur, in hunc ius maternum exerce. Hoc autem ani- mum tuum soleatur, quod non erit diuturna hec mea absentia; tercia enim die resurgam a mor- tuis, & mea presentia cum summo gaudio per- frueris. Deinde ad Ioannem; Ecce, inquit, mater tua; summum accipe a me beneficium dilectio- quo tuum de mea morte meroe lenias: est qui- dem natura mater tua Maria Salome, esto iam Maria Virgo Mater excellenti priuilegio, hac te filium habeat, tibi materno iure imperet, tu illam ut matrem obserues ac iuearis; esto illi obseques simili; et atque ego eram, si viuerem futurus. O adoranda Christi IESV in Matrem obseruan- tiā, & in utrumque benignitatem! Derelin- quit illum Pater in doloribus & morte, & quasi illius obliuiscitur: ipse suorum dolorum & pater- nae destitutionis, & mortis velui oblitus, totus est in Matre honoranda, illius consolatur luctum, & curam gerit sollicite: que summa fuit in Ma- trem benignitas, magna in extrema desolatione consolatio. Porro de beneficio quod accepit Ioan- nes, illud solum dicam; excellentissimum benefi- cium fuisse, quod Maria Virgo fieret Dei Mater, & esset at hac vera Dei Mater excellenti pre- rogativa atque adoptione fit Ioannis mater, & Ioannes Dei Matis filius. Porro autem testa- mentum fecit Deus, quo repremisit Abraham & eius semini, & omnibus gentibus benedictionem, & redemptionem, & salutem in Christo: hoc testamentum promissione ac iure iurando con- firmavit, sancti nunc morte sua & sanguine Dei filius, Deus ipse omnipotens; sed adiicit simul hunc quasi codicillum, quo legat Matrem filium Ioannem, illi Ioannem commendat, & in Ioanne uniuersam Ecclesiam & pios omnes: & quum Ioannis matrem illam pronuntiat, facit omnium fidelium & peccatorum matrem & patronam benignissimam. Hunc quoque codicillum morte sua confirmavit, unde constat materna in mor-

tales omnes, fideles presertim, curam & patroci- nium accepisse Virginem Dei Matrem, necessa- rium cultum & obseruantiam in Mariam nos- gerere debere, tuis istius refugium atque pra- sidium apud Virginem Dei Matrem & nostram omnibus esse repositum. Intolerabilem mortali- bus omnibus sustinebat haec tenus in cruce cruci- atum magnus IESVS, sed peruentum iam ad eum est dolorem atque acerbitudinem, que non so- lum aliorum omnium hominum facultatem ex- cedunt, sed Christi etiam id est hominis Dei qua homo. Instabat hora nona, & tempus quo erat moriturus, dat igitur mortis sua certissimum si- gnatum, & veritas in sue carnis praeclarissimum ar- gumentum.

K. Clamat vox magna; Deus meus, ut quid dereliquisti me? Supra vires meas iam patior Pater mi, Deus vitame & mortis: defi- cit me virtus humanitatis; en mortis, nihil me iuvat diuinitas tua & mea, nihil gloria qua- fruor, nihil tu auxiliu prestas, ne per Angelos quidem: sciuisti in me letalia totu corpore vul- nera, illa presertim que clavis infixerūt, que me excarnificasti per tres horas crudelissime: anima mea implora est amarii iudicium, pena, dolore, tri- stitia, ac meroe intolerabilis. Matrem reliqui, que aliqua ex parte me consolabatur: cui intan- tis me angustijs Pater dereliquisti? Hac vox expresbit humanitatis commiserationem, & auxiliu implorationem vehementissime. Et tamen respondet continuo Christus; Hoc sunt verba delictorum meorum, que ego agnus Dei man- suctus atque innocentissimus porto; propterea tam immaniter patior, quod immania sunt, & innumerabilia hominum peccata que ego tollo, pro quibus patior. Excitantur saepe circum- stantibus & irrisiones ex allusione nominis Eli, & Eliyah nominis Prophetarum, Eliam vocat, sine videamus an veniat Elias cum liberans. Erat prorsus in precipiti vita Christi, deficiebant iam illum sanguis & vires, unde necessario & nau- raliter sis illum mortisera excrucibat: & si- mul erat scriptura implenda, qua predixit Da- uid ex persona Christi; Et in siti mea potuerit me aeto. Omnia enim alia que pati ipsi sum ope- rebat ante mortem, erant adimplita.

L. Dixit ergo Christus, clara quidem vox, afflicta tamen; Sitio. Arvii tanquam testa vir- tus mea, adhuc lingua mea fauibus meis, offa- mea sicut crenum aruerunt; Sitio.

M. Accurrunt commoti iam & irridentes illum de Eli & imploratione, implent spangiam aeto, imponunt arundini, id est alligant hyssopi arun-

ANTE EMISSIONEM SPIRITVS.

373

lachryma; & diuinū exemplū charitatis prae-
bui mortalibus, vt non solum pro persecutionē
fibi & calumnia inferentibus orent, sed pro
ijs qui mortem offerūt. Fuit tota yira tua, mi-
sericors I E S V, oratio pro inimicis tuis, hoc
est pro omnibus hominibus (eramus enim
omnes inimici tui, vel quos ex inimicis ami-
costos effeceras) sed qualis hæc fuerit per-
petua oratio, in cruce demonstrare voluisti:
semper enim fuit è summo affectu & chari-
tate profecta, semper cum lachrymis, si non
exterioribus, cœrè interioribus, id est cù im-
mensa animi tui compassione, semper cum
valido clamore, hoc est cum diuina effica-
cia. Néque enim simpliciter & efficaciter ali-
quid orati aliquando Patrem quod non ob-
tinueris: ita non es exauditus in horto, quia
sub contradictione orasti; nec pro ijs qui effe-
ctui orationis tuae repugnant, quia nō efficaci-
voluntate pro illis oras; tametsi nonnullos
etiam repugnantes & iniuriosos iuvat tua oraio.
Orasti tu, Domine, non pro illis tuis crucifi-
xoribus solum, sed pro omnibus mortalibus;
omnes enim homines sumus tui crucifixos,
quandoquidem omnes sumus tuae crucis
cauila non enim crucifixus vel mortuus sumus;
bone I E S V, nisi nos peccauissimus; ita
nos per peccata te cruci suffiximus, nos morte
tibi atullimus. Pro nobis igitur orasti, vt id
nobis non noceret quod tibi mortem affere-
bat, & illud nobis condonaret Pater tuus,
propter quod tibi nō parcebat; peccata enim
nostra vi erant nostra remisit in nobis per te,
vt tua puniuit in te. O diuinam Patris iusti-
tiam in te, in nos misericordia! O tuum item
diuinam iustitiam in Patrem, cui obedisti vt
quæd crucem & mortem; in nos misericor-
diam, quos tua morte à morte æterna eripui-
sti! Oras vero per viscera paterna tui genito-
ris, Pater, inquis, qui me in æternitate genui-
sti & generas, (nullum enim Patrem aliū ha-
bui) qui me misisti in mundū, & hominem
fecisti, qui voluisti vt post innumerabiles alias
paſſiones & poenas, in cruce tandem cum sum-
mo cruciatu atque ignominia morerer; oro,
nō pro meis peccatis, quæ nec habui, nec ha-
bere potui, sed pro generis humani. Tuam
ergo voluntatē summa animi alacritate sem-
per accepi, semper sum executus, per hæc omnia,
Pater sancte, per hos quos nūc patior cruci-
atus oro atque obsecro, vt me audias pro
meis omnibus crucifixoribus veniam postu-
lantē. Ago tibi gratias immensas, Pater, quod
me semper exaudiisti, & nunc exaudis, sed oro
tamen te, quia tu ita vis, & vt videant morta-
les omnes charitatem immensam qua imme-
ritos diligo, neque illorum culpam respicias,
Pater, quam ipſi non intelligunt, ego intelli-
go & sentio, qui è cruciatibus etiam meis &
morte percipio quanta sit peccatorum omni-
um culpa, mei enim cruciatus, mea mors
exponit mihi peccatorum omnium & culpā
& reatum. Ea sunt verba & expositiones de- Pſ. 22.
litorum quæ ex alienis mea feci propter te;
id est rugitus delictorum meorum, declarans Pſ. 37.
peccatorum magnitudinē, ego intelligo quid
isti mei crucifixores faciant, ipſi nesciunt.
Quæſo te, Pater, vt per hæc verba, per hunc
rugitum delictorum meorum respicias, non
ad eas culpas quas isti non norunt, nō ad eas
quas noſſe deberent, sed ad ignorantiam, quę
etiam si in culpa ſit, abſorbeatur, obſcro, illa
in abyſſo misericordia tua infinita, & in eā
culparum omnium mea intelligentia & re-
demptione immensa. Ignorantias ergo meas Pſ. 24.
oro te, & Domine I E S V, per tuam istam
orationem eiusque efficaciam, ne memineris
de cætero, tum vt ignorantia peccati ne labo-
rem doce me. Breuem hanc methodum acci-
pe in quā te exercetas; contend ad Dei sem-
per, & meæ paſſionis & crucis cognitionem;
inde peccati magnitudinem cognosces: vt
enim in illa meditatione proficies, ita in co-
gnitione peccati. Orasti tu quidē, sancte I E S V,
pro crucifixoribus tuis, sed quomodo
respondent homines nequissimi tāta chari-
tati? Hi diuidunt inter ſe veftes tuas ignomi-
niosę, omnes verò in te contumelij & op-
probrij infantunt. O te afflictum magne
I E S V! In singula momenta in te ſeuiunt
vulnera tua atrocius, in crudeliter mors vio-
lentiū, hæc vident homines crudelissimi, &
tamen quasi cruciatu tui actua mors illorū
malignitatē ſariare non posset, quam in
corpus tuum nihil amplius poſſint, affligunt
oculos, excruciant animum. Nam milites Ioan. 19.
quatuor qui te crucifixarunt, per contumeliam &
& irriſionem tuas veftes inter ſe diuidunt, &
in tunicam inconfutilem fortem mittunt,
quasi Regis purpuram ſubſannantes. Nō fuit
tamen hæc præcipua acerbitas quam mo-
rienti I E S V obtruerunt; illa longe
fuit grauiſſima, quæ illo latronum maleſicio
repræſentabatur: dilacerari & cuerti ab im-
pijs Tyrannis ecclesiæ tuas Christe I E S V,
dissipari carum ornamenta & bona omnia,

I i vel

vel execrabilibus Idolorū cultibus applicari; Catholicorū verò cōgregationes omni crudelitate profligari; orbem impleri vniuersum sanguine, lauenis, morticinijs sanctorū tuorum. Sed haec sanctorum poena fuit, & tua mortis imitatio: illud Inctuofissimum, quod per illas ipsas atrocitates, per gladios, crues, feras, præcipitia, per fera illa tormenta multi à fide tua Ecclesiæ diuidebantur & peribant. Quot enim ecclesiæ eruerit saevitia persecutionum! Hoc contemplabar tu, misericors IESV, in diuisione vestimentorum tuorum, hæc animum tuum acerbius longè affligebat: quæ tamen ut facerent Tyranni in particulares ecclesiæ permisisti; in tuam autem illam Vnam, Sanctam, Catholicam, atque Apostolicam Ecclesiæ non potuerunt, non permisisti ut facerent: illam non diuiserunt, nō potuerunt diuidere; integra semper mansit & indiuisa incōsutilis diuina tua vestis & sponsa, tuum corpus mysticum. Verum in hanc etiam tuam inconsutilem exarserunt; vexauerunt illam & affixerunt Tyranni, atque in eam crudelitatem omnēm exercerunt; & quasi sortes in eam miserunt assidū, nihil non tentantes quo illam vel delerent, vel lassifacient, vel possiderent ac profanarent. Alius porro erat tuus animi dolor amarissimus, dum vides aliam vestimentorum tuorum diuisionem, hæreticorum pestilentiam & atrocitates in ecclesiæ: vrmachinentur illarum deceptions & peruersiones, vt dimitant & vastent, vt alias erigant impias malignantium congregations, & vestes illis inducant non tuas, vt alium Christum subdile fabricent, & adorandum intrudent; & hæc omnia ut peruersissimè faciant & obstinatissimè. Ac ne hi quidem aliquid aduersus tuam illam vnicam Ecclesiæ vel potuerunt vel possunt, sed ladunt illam tamen perniciose, magis quam Tyranni, & apertius de ea fortiuntur. Nihil enim aliud totis diebus agunt, quam sibi singuli illam vnicā Catholicam arrogant: Nos sumus Ecclesia Dei vniuersalis, nos illa sponsa Christi, nos inconsutilis Christi vestis. Sunt heri nati, sunt fax noua antiquarum hæresum, suas etiam singuli earum coetus per se obtrudunt hæresum prauitates & pestilencias. Fuit & alia fortatio in vnicam tuam Ecclesiæ, cui item vehementer indoluisti benigne IESV: per tot enim in hac tua Ecclesia schismata representabatur vestis tua inconsutilis ob oculos,

dum, stante quidem Ecclesiæ unitate, unaquaque sibi illam arrogat factio, & animosè atque amarulenter contendit suam esse, quod fuit deplorandum malum in Catholica Ecclesia, & non adeò rarum. Hoc ego, bone IESV, balbutio; tu nouisti qui in illa tuorum vestimentorum diuisione, & inconsutile fortitione, deplorasti omnes Ecclesiæ tuae calamitates. Iam inde postquam ad crucem damnatus fuisti, sancte IESV, curauit Iudæorum malignitas, & permisit Pilatus, vt cum duobus latronibus ad crucem ducereris, & tecum simul illi crucifigerentur hinc inde, tu medius quasi Princeps latronū in loco honestiori. O perueritatem execrabilem! Crucifigitur tanquam facinorosum & infamē hominem & detestabilem; nec vobis id sat est, nisi eius rei argumentum publicè proponatis, & ad hoc testimonio iniquorum hominum abutamini: hoc enim fuit conseleratum vestrum confilium; Omnibus non possumus nos testari sceleratum hominem fuisse IESV M Nazarenū, hi duo latrones simul cum ipso ducti, simul crucifixi, id abundè testificabuntur tacentes. At non tacent, o pesima bestia, sed unus ex cruce pugnat acerrimè pro IESV contra alterum; illum accusat impietatis, Christum nō iustum solum profitetur, sed Dominum & Regem, quafidixi, & animi compunctione ac cordis devotione impulsus, petit à Christo crucifixo ut sui meminerit, dum venierit exutus illa mortalitate in Regnum quod nunc eius est, quod nunc quidem possidet, sed nec corpori suo communicat, nec cuicunque adhuc mortaliū. Hæc cùm significaret sanctus Iatrus è cruce, intelligebatur Iudæi (nisi vos furie vestra impediabant) contrà vobis evenire quam putabatis; è latrone præclarissimum testimonium Christum retulisse, nec ex ipsius societate prouenisse ignominiam illi, sed gloriam apud vniuersos spectatores, & omnem hominum posteritatem. Atque adeò contra vos etiam ipsos causam egit fortissimus Iatrus: nam si IESVS nihil malegit, vos omne malum fecistis illum crucifigendo. Etenim non hominem tantum cum summa ignominia & cruciati interficiatis, sed Deum; quamuis per ignoratiā, sed tamen Deum necasti per vestram malitiam, obcæcationem, atque obstinationem, in quibus summa erat culpa & malignitas; unde summum maleficium quod in vobis

bis fuit patruius. Audite, insani, quid dicat sanctus latro; Nos digna factis recipimus. Agnoscit culpam suorum facinorum, cruce dignum profiteretur; quibus verbis & gestis vos vehementer condemnat, qui cum digna omni supplicio faciatis, culpam non agnoscitis, & non solum non agnoscitis vos esse penitentiam aliquam dignos, sed exultatis in re omnium pessima: igitur summa vestra pertinacitate summam iram vobis thesaurizastis in diem ire & iusti iudicij Dei. Latro Christum regem gloriae profiteretur, & Paradisi donatorem; vos pro blasphemis, seditionis & scelerato homine crucifigitis: quid igitur fieri? Gloriam ille accipiet a Christo semper eternam singulari priuilegio, vos excellenti Dei iustitia sepeliemini in inferno profundissime, & acerbissime cruciabimini in eternum, nisi resipiscatis. Sed quid respondisti, magne IESV, tuo proselyto? Amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiſo. Vide te rufum vestri consilij exitum: voluistis per latrones augere IESV infamiam, ipse vero non solum per latronem celebratur Dominus & Rex gloriae, sed pollicetur paradiſum penitenti latroni, fidem in ipsum, & spem, & charitatem exerenti; quod beneficium vehementissima fuit attractio omnium mortalium ad se. Qui enim ad se traxit latronem paulo ante conuiciantem, & in momento temporis illum iustum fecit; quem peccatorem non eo exemplo atque misericordia vocauit, invitauit, atque attraxit? cui non demonstrauit illam esse summam vim que regno Dei affertur, si sola Dei misericordia & gratia nitentes, in extrema eriam vita linea opera fidei, spei, & charitatis exercemus, peccata confitemur, misericordiam Dei imploremus per Christi crucem? quia omnia latro in cruce moriens praeslit; credidit enim regni caelestis donator, qui tam peditens in cruce moriebatur; quare & Deus credidit, qui per mortem gloriam eternam conficeret hominibus: sperauit se illud ab ipso regnum recepturum, & quidem eius beneficio & gratia, ut qui cōfiteretur se peccatorem & poena dignum: simul adhibebat pia opera, quę certam spem facerent; charitas enim illius & zelus extitit singularis in Christum, quum eius innocentiam propugnat aeternè contra alterum latronem, & eundem contendit ad sanitatem attrahere. Nihil tamen hoc exemplo adductus ita desipiat,

vt poenitentiam ad finem viræ differat, ea enim esset Dei insolens tentatio, & quæ faceret ut ne tunc quidem a Deo exaudiretur, nec idoneam adduceret poenitentiam: & tamen, vicunque res habeat, semper esse hoc exemplum posset & validum & salutare omnibus. Tu vero, magne IESV, amico tuo respondes ad cor; Amen dico tibi: quid Domine? Me, qui sum verbum Dei eternum, dico in corde tuo, do tibi meę diuinitatis gustum internum, & spirituales Regni mei primicias, qui sum paulo post datus diuinitatis conspectum; & hoc quidem donum, & quod datus sum solenni mea assūeratione confirmo, quam per Amen solebam significare. Quid addis vero Rex gloriae IESV? Hodie Aperiām tibi meum eternum hodie, in quo a Patre sum generatus & generor. In hodie quidem hoc temporali tu fuisti homo sceleratus, & iniquus latro, & in me conuiciator & blasphemus: at vero ab hoc hodie, & ab his malis ego te traducam in meum hodie, ut viuas in mea eternitate, Mecum; & hoc tibi beneficium praefeo de mea in te benignitate. En explico tibi quid sit esse in mea gloria: esse quidem cum Angelis & Sanctis meis, quod magnum quidem est donum, sed ut mecum sis, me videas, me possideas ipsum, tum quā Deus, tum quā homo sum. Mecum eris, & ego tecum: quare tecum ego, & Pater, & Spiritus sanctus erimus, & sempiternam mansio nem apud te faciemus. Eris. Eras tu quidem malus & facinorosus homo, corruperas animam tuam, potentias tuas, & corpus tuum: eras quasi qui non es, detua ista cruce in infernum inferiorem miserijsme coniiciendus: erat totum tuum esse abominabile; quot enim peccatis animam tuam contamiueras, tot illam plagis crudelibus vulneraueras & lethalibus: eras ad nihilum redactus propter iniquitates tuas; nullum est enim peccatum quod horrendum nihilum non infligat peccatori, mortem videlicet sempiternam. At haec omnia horrenda mala ego a te iam depuli per gratiam meam, per dona mea; ille amplius non es qui fuisti, sed non appareat adhuc quid eris: hodie similis mei I. Joh. 3. eris, quia videbis me sicuti sum, & mortale I. Cor. 15 istud tuum tandem ex me induet immortalitatem. In Paradiſo. In quo, Domine IESV, Paradiſo? In coelesti apud infernum. O ineffabile Sacramentum! o adorandum,

Ii 2 Christe

Christe IESV, tuam & potentiam & benignitatem! Verè tuum est imam cum summis coniungere; hominem cum Deo, mortem cum vita æterna, infernum cum paradiſo: in quibus rebus eluet tua summa misericordia, & per hanc potentia tua infinita. Eris in Paradiſo, hoc est enim regnum meum, gloria mea & diuinitas possidebis hoc regnum, haec gloriam tibi ostendam, & meam diuinitatem: haec erit tua vita sempiterna, vnde iam nunc emitto in animum tuum radios lucis diuinæ suauissimos. Tu frater meus factus es, tu amicus meus, tu socius, tu modò mecum regnabis in æternū; confortare & esto robustus in me. O Domine sancte IESV, moriens das paradiſum: quare morte tua vitam aperis sempiternam, simul facis mihi animum ut à te pe tam similiiter atque latro è cruce. Ego plusquam latro sum ante te, à facie delictorū meorum quæ tu scis; & quemadmodum latrociniā illa sint scis; & quam rā crucem & poenam propter illa merear tu scis. Offero me, Domine, poenam cuicunque de manu tua, modò à culpa liberer, & æterna poena quam infligis inimicis tuis. Respic me vt amicum, corripe vt filium, suscipe vt fratrem; tu enim è latrone potes me facere & amicum & fratrem. Hoc si facias, vt facies, que tua est benignitas & misericordia, audebo cum sancto latrone petere ex te vt mei memineris è regno tuo, & audiam spiritum tuum in corde meo dicentem dulcissimè; Amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiſo, & sentiam in spiritu meo illa mihi verba exponi, & quasi inchoari regnum tuum & immortalitatē in mea hac mortalitate. Verè conuenerunt, Domine Deus, aduersum sanctum Puerum tuum IESV M Herodes & Pontius Pilatus cum Gentibus & populis Israël, facere quæ manus tua & consilium tuum decreuerant fieri. Quid enim haſtent homines impij fecerūt, quām quæ Prophetae prædixerant, & qua nunc faciunt in te? Quam clare dixit David, Quem tu percussisti persecuti sunt, & super dolorem, Psal. 108. vulnerum meorum addiderunt; factus sum Psal. 34 opprobrium illis, viderunt me, & mouerunt 68. capita sua; dilatauerunt super me os siuum, Rom. 15. dixerunt euge, euge; vah, vah, heach, heach, Psal. 22 improperia improperantium mihi ceciderūt super me; ego sum vermis, & non homo, opprobrium hominum, & abiectione plebis; omnes videntes me, deriserunt me, loquuti sunt labijs, & mouerunt caput. Omnia hæc in te

facta sunt, ô moriens in cruce IESV. Indoluiti ad opprobria & blasphemias execrables vehementer, & tamen vt omnia alia tua mala, ita hæc patientissime toleras: scis tu hoc pacto Patris obedientiam sanctam impleri, mundum redimere, mortalibus præbere diuinum exemplum patientia, & mansuetudinis, & charitatis. Illi te amare subfannant, dulciter illis benedicis & bene optas; illi prætereuntes contemptim insultant tibi, te habent ludibrio, in te mouent caput, quasi deceptorem notantes acerbè, in te calumniam deuoluunt illudentes; Vah qui destruis templum Dei, & in triduo illud reædificas, salua temetipsum, quod non vales etiam si velis; si Filius Dei es, quod non es, descende de cruce, eripe te ab istis cruciis & morte, quod facere non potes. Quid malitiosus? quid virulentius? Ad hæc quid respondes, benigne IESV, in animo tuo, etiam si longè afflictissimo? Vos præteritis me & negligitis, ego per crucem hanc transeo ad gloriam sempiternam, vobis etiam si tamen velitis vii meo beneficio, comparandam: vos hoc facitis per mei contemptum, ego hunc transiūtum celebro, propterea quod genus humanum tantum estimauī, tam precioso loco habui & habeo, vt pro eius salute hanc mortalitatem & mortem assumerem libenter; vos mihi insultatis, me habetis ludibrio; ego in animos vestros alia ratione insulto, quum vos ad lucem & veritatem Dei permoueam, continenter, si sentire velletis; vt vos è Dæmonum ludibrio eruam, & vestris miserijs: moueis capita vestra in me, quasi me deceptorem notantes; ego caput meum mouere non possum præ cruciatu quem vos mihi attulistis, moueo tamen è capite linguam, non qua notem vestra sclera, sed qua excusem apud Patrem, & ignorantiam vestram pro culpæ vestre excusatō adduco: vos me calumniamini de templi demolitione & erecitō; ego vobis quod falso mihi imponitis verè dicam; humanitas mea & vita templi Dei est sanctum, vostamen humanitatē meam nunc destruitis, & eripitis mihi vitam; ego vero in tribus diebus illam humanitatē mihi restinam & vitam: ita me templum, quod nunc vos soluitis, ego tertia die excitatō; per gloriosam meam è morte resurrectionem. Vos per irrationem clamatis; Salua temetipsum; quod me facere non crediis; ego vero hoc pacto saluum facio genus humanum, quod me salvum

num non facio, hoc est, nec à cruce libe-
 ro, nec à morte: sic enim gloriam & mi-
 hi & humano generi paro, quod longè &
 diuinus & potentius est. Illud tandem
 quod additis; Si Filius Dei es, descendere
 de cruce per ironiam & ludibrium vos di-
 catis; ego vero vobis respondeo, quod
 Dei quidem Filius sum, & postem de cru-
 ce descendere si vellem, sed nolo, quia Pa-
 ter non vult, & ego libenter eius volunta-
 tem impleo, quem scio per meam crucem
 & mortem velle homines saluos fieri, alia
 ratione noles, qua summa est eius miseri-
 cordia, & iustitia, & charitas. Ego sum
 in cruce, & morior in cruce, & nolo non
 mori in cruce, vt vos ab aeterna cruce, cru-
 ciariibus, & morte liberem, si velitis; ne-
 que enim aliter potestis euadere è manibus
 Sarana & inferni: & haec quidem ad alios.
 Quid vos autem, conselerati Principes Sa-
 credorum, Scibæ, & Seniores? Non sat
 est si illum morte turpissima afficiamus, pla-
 cet præterea nobis quæ in illius opprobrium
 fecerunt quatuor milites; laudamus quæ
 nunc audiuiimus aduersus illum iactari op-
 probria; scimus his cruciari animum eius,
 & gaudemus: verum his contenti non su-
 mus, nisi illa quasi confirmantes, no-
 stras contumelias ipsi ingeramus; Alios
 saluos fecit, se non potest saluum facere.
 Cum summa malignitate Christo illudunt
 aque acerbitate: eo videlicet spectant co-
 rum blasphemias, vt in dubium reuocant
 omnia miracula Christi, vnde concidat eius
 estimatio & doctrina, & aboleant eius
 acta omnia: si alios saluos verè fecit, se
 potest saluum facere: quod quum non pos-
 sit, saceret enim si posset: (Mentimini
 fodiimè) fit vt alios verè & diuina poten-
 tia non fecerit saluos, sed Beelzebub præ-
 stigij & incantatione. Ementimini, & hoc
 malitiosissimè. Verum o Diabolos, non
 homines! Virtute Satanæ fecit miracula
 Christus? Qua ergo virtute mortuos susci-
 tauit? qua cæcum mutum sanauit? qua
 cordis vestri cogitationes & sciuit & traduxit?
 qua Satanam tentatorem superauit? qua vir-
 tute Dæmones imperio expulsi corporibus
 miserorum hominum? Num Dæmon con-
 trarius est Dæmoni, & vult regnum suum
 non stare? cui illum timent Dæmones?
 cur cum rogant ne mittat in abyssum? Num

Rom. 5:1

Psal. 68:1

I i 3 Filius

Ioan. 5.

Filius Dei: quæ à me audistis non semel; hæc vobis demonstrant scripturæ ipse, in quibus spem putatis habere, illas considerate, & veritatem quam ego vobis prædicau i intelligetis; præfertim quum meam doctrinam & acta tot miraculis confirmauerim diuinitus: scruramini scripturas, & videbitis non meam doctrinam solum & acta illas expouisse, sed vestras actiones omnes in me, vestra odia, vestra maledicta, crucem etiam meam & mortem, & omnes passiones meas in illis legetis, & cur mori voluerim illic quoque perspicietis, pro mortalium vide- licet peccatis, non meis; pro gloria homi- num sempiterna, non pro mea. Illinc quoque cognoscetis hanc meam mortem non fore diuturnā, sed triduo me meipsum esse à mortuis suscitaturum, deinde ad Patrem esse me ascensurum: hæc continent vestrae scri- pturæ, hæc ego docui, & innumerabili- bus signis, quorum tam fuissem semper audi- confirmaui. Illud præterea in eisdem scripturis conspiciens, me Regem quidem esse constitutum super Sion Montem san- tum Dei; quod Regnum etiam si accepi à Deo iam inde à mea conceptione, tamen per passionem & mortem intrare oportuit me in huius Regni possessionem & usum. Itaque & Patri voluntati & mea non est consentaneum, vel scripturæ, vel ratio- nibus mei Regni, ut descendam de cruce; mea enim mors Regnum meum est & glo- ria: & hoc sciatis, quod mea doctrina & miracula per mortem vim accepunt, qua- re fieri non potest ut ego non moriar, vel è cruce descendam; nec fieri rursus potest, ut quæ per mortem meam futuram vim ha- buerunt, ea infirmentur per descensum meum à cruce, & liberationem à morte. Hoc gratum esset Satana, vt per impati- entiam & animi imbecillitatem viderer crucem sustinere non posuisse, & noluisse Patri mei voluntatem implere, & velle me quæ ha- cætenuis gessi, quæ gesturus sum, tum Re- gnum meum spirituale eueri, si consum- mationem gestorum meorum non appon- rem, quæ mors mea est in cruce. Existima- tis vos, Princes, crucem mihi contra voluntatem euensis; erratis; summa mea vo- luntate eam desideravi iam inde cùm pri- mùm fui inter homines homo, & libenter eam nunc perpetior: est enim mihi gratissi-

Psal. 2.

Luc. 24.

ma crux mea, etiam si sit eadem acerbissi- ma. Quod verò additis credituros vos si- scandam de cruce, ex animo non dicitis; non enim ne sic quidem crederetis, qui proper maiora mea miracula non credidistis: neque credere possetis salutariter si descendarem de cruce; etenim scripturæ in me spem non constitue descendente de cruce, sed in cruce moriente. Deponar ego de cruce mortuus, resurgam è mortuis, ascendam in cælum, tunc credetis in me multi Sacerdotes & Phari- sæ. Definite igitur maledicere, & conui- ciari: quod si nunc propter vestram animo- statem impetum animorum cohære non potestis, hæc aliquando cogitantes ad sanitatem contendetis, ad quod ego, nisi repu- gnetis, iuuare vos non prætermittam; & facere etiam ut crucis vestras non reculeatis. Hæc opprobria, & illusiones, in animo ingentē pœnam afferebant ô moriens immor- talis I E S V, tum illa quæ per hæc tibi repre- sentabant etiam maiorem. Hi enim in cruce pendentem, despiciant, factum op- probrium hominum, & plebis abiectionem, blasphemabant, & quidem te Deum esse ignorabant; etiam si scire & potuerint & de- debant, nesciebant tamè at videbas tu, magne I E S V, è cruce illas easdem blasphemias, atque adeò atrociores à multo maxima parte Iudæorum iactatum iri usque ad consumma- tionem seculorum, in te regnante in orbe terrarū, non solum in cælo, & de ipsis triumphantem; infinitam item idololatria multitudinem videbas tibi impie ac barbarè conuiciantem per multa secula; propriebas col- luuiem Mahometarum innumerabilium tibi præferre abominandum Mahometen, Hereti- cos intuebatis insaniare in te tuamque do-ctrinam, omnia corruptentes, omnia deprava- ntes, suum Christum, suam doctrinam tibi vero Christo, & doctrinæ tuæ antepontentes. Hæc cogitationes affligebant tum animum vehementissime magne I E S V; sed vehe- mentius etiam futurae Christianorum infan- dæ blasphemiae, qui te verum Deum, verè crucifixum, verè resurrexisse, & in celis re- gnare credentes, contumelias tamen ore la- crilego erant sè penitentio in te coniecturi foedas, & omni opprobrio plenas & impie- taed. Hæc omnia quasi præsentia te affligebant sancte I E S V, tuos dolores & crucians augebant; & ex his illæ præfertim quas scie- bas

basnon esse condonadas, quasi videns tuum
languinem ut pollutum reiici & conculcari.
Obseruabant Principes morientem Christum, & Seniores, & Scribe, obseruabant omnes, obseruabant Dämones, Angeli item; hi quidem partim cum summa parricidij, atque adeo decidit detestatione, partim cum summis laudibus sapientia Dei & misericordia, cum ingenti expectatione incomparabilis vilitatis, quam videbant ex cruce Christi & morte prouenturam: neque tamen illus, ut in horto, IESVM confolabatur vel confortabat. Daemonibus placebat mors IESV, quia malum erat, non placebat quia malum suum fore timebant; erant in tetra mentis confitacione & infernali. Principes vero, Seniores, & Scribe odium & malignitatem in Christum non solum non renittebant, sed augebant etiam; & eò erant Daemonibus peiores, quod illi mortem IESV impedire voluerent iam si posset, hi maiori oblatione illam desiderabant, & furiosius ad finem desiderij sui properabant, & diuturnum nimium deputabant tempus quo mors differebatur, nisi quod illius cruciatis delebantur vehementer homines sauvissimi. Horum furem sequebantur ministri, & alia ludeorum multitudo auctoritate principum commota IESVM deridebat, milites barbarica magis, atque infira ferocitate atque crudelitate infancebant in bonum IESVM. Et quidem non cessabant identidem probra & contumelias in Christum iactari, & blasphemare, nisi quando Christus loquebatur; quae vero loquebatur, contumeliosè subflabantur. O moriens vita æterna IESV, quam acerbè, quam ignominiosè, quam desolatè moreris! Verè in vera cruce mortis verus homo & verus Deus; & vt volunti, Pater, tu, & Spiritus sanctus, ita moreris. At in cruce quid agebas magne IESV? Mea erat tunc actio, ut non solum patienter morsem, & amarissimos mortis dolores, & tristias subirem, sed summa cum magnanimitate, & diuina quadam animi alacritate non timebam, ut in horto, mortem, sed generosissime illam superabam; nec postulabam à Patre ut transiret calix à me si fieri posset; orauit enim in horto ut veritatem mea humanitatis & carnis manifestarem, & negari non posset me verè pati & mori posse;

nunc vero illam veritatem carnis represento moriens; omnia autem in cruce ago constantissime atque sedatissime. Iam primum orauit pro meis crucifixoribus, indolui vehementer vestium meorum diuisioni & sortitioni, quæ miserandam rerum futurarum faciem representabant; sustinuit opprobria, blasphemias, & impietas cum singulari animi dolore; graue mihi fuit audire à latronibus simul crucifixis conuicta, tum ab altero blasphemias, in alterum tamen misericordiam meam explicauit, & è latrone sanctum feci, è morte in Paradisum & vitam æternam asseruit; quod in summis doloribus fuit mihi causa aliqua recreationis. Post hæc omnia cum essem afflctissimus, & accessionem cruciatus mei acciperent in singula momenta maiorem, atque ad mortem meam sanguino passu approparent, crescebant simul mei doles, quos ingentes meæ virtutes excipiebant: conspiciebam omnes mortales ab Adam usque ad ultimum, pro omnibus meos cruciatus & mortem offerebam Patri, quem sciebam omnes homines velle saluos fieri: *I. Tim. 2* itaque omnes salui esse poterant; quod ut posset, absque mea morte non poterant. Obtuli ergo ad sufficientiam pro omnibus mortem meam; pro ijs vero quos sciebam prædestinatos ad gloriam sempiternam, efficaciter præterea offerebam. Addebam orationis perfectionem, gratias agebam Patri pro immensis beneficijs quæ acceperam à Deo, pro morte etiam ipsa, & omnibus poenis meis, quas poenas, quam mortem pro ingenti beneficio agnoscebam: tum pro beneficijs, pro gratia, pro virtutibus, donis, gloria sempiterna, qua pro hominibus promeritus fueram & promerebar, gratias Deo Patri agebam, & illa omnia ab eo petebam summa cum animi mei pietate. Postulabam vero per omnia mea merita apud Patrem, quæ iam inde habueram postquam sum conceptus in utero matris meæ virginali, per omnes labores meos, per indignitates, contumelias, improperia, vulnera, per crucem ipsam, & mortem, & mysteria mea omnia, & omnes actiones: omnia vero referebam ad summam Dei omnipotentis gloriam. Hæc agebam moriens, in his perfuerai, prater alias operationes meas diuinias, donec vitam finiu, & spiritum emisi in manus Partis mei.

II 4 Por-

Porrò autem inter haec, & per totam passio-
nem meā singularē habui de Matre mea soli-
citudinem & curam; eius enim ingentes do-
lores, quos sciebā ipam pati de meis dolori-
bus, cordis mei erant afflictio incomparabi-
lis: nā cū esset charitatis mēa vno erga illam
suprā quām percipere poteris maxima, &
illius item in me secundum meam maxima,
siebat vi illa meas angustias, vulnera, dolores,
crucem, mortem cum summo dolore senti-
ret; ego verò illius maiori etiam quām ipfa.

Luc 2.

Zach 12

Iere. 9.

Thre. 1.

Erat igitur cor meum de Matri mea dolori-
bus amarissimè vulneratum, gladij mea pa-
ssionis illius animam pertransibant, vicissim
illius gladij meā amariū. Conieci ego in illā
oculos aliquando è cruce liuidos & sangu-
nolentos; neque enim frequenter volui, ne
maiorem illi doloris sensum excitarem; nun-
quam coniçere non patiebatur meus aduersus
illam amor & reuerētia: illa in me aspergit
frequētiū, vterque in alterum aliquando
simul. Ex his conspectibus exstabat inter
nos in spiritu planctus maior longè, quām
ille Adadremmon in campo Mageddon, ma-
ior quām Hieremias planctus quasi vnigeni-
ti; sed plusquam vnigeniti, quia Dei vnige-
niti, & solius Matri vnigeniti: erat collo-
quium inter nos in spiritu diuinum. Scio
ego, ô Mater mea benedicta, si tibi loquar,
autum iri tuos dolores, sed simul noui non
minores fore tuas angustias si tibi nō loquar;
nam tu tecum loqueris, & eò maiorem tibi
dolorem inferes, quò tua verba minus tibi
virium spiritualium facient quām mea: tu ea-
dem meditaberis quæ ego dicturus sum, qua
in re affliges cor tuum, & vires quidem acci-
pies spiritus ab excellētia tuarum virtutum;
at ego dum eadem commemorabo, vim meā
diuinatis ita exeram, vt etiam si crescant do-
lores, crescent pariter & patientiae tuæ & ma-
gnanimitatis dona: sum alioqui ea dicturus,
quæ te de te dicere nō pateretur eximus pu-
dor tua humilitatis. Ego te elegi, sancta Vir-
go, ante mundi constitutionem, puram qui-
dem creaturam, sed ante omnem purā crea-
turam gratiosissimam creaturam, & ad sum-
mam gloriam, & gloriam, & merita prædesti-
nauī te; vt quæ eras futura Mater mea Dei.
Itaque in prædestinationis executione, quum
reliquos homines permitterem in peccatum
cadere, te non permisi, sed præseruavi: vt
enim applicabam passionem & mortē meam

pro alijs, vt à peccatis liberarentur, ita pro te
vt in nullum peccatum incideres. Ex te san-
cta & intemerata Virgine sumpsi carnem
meam, & factus sum homo: meministi diui-
nitatem mēcē incarnationis, & quanta fuerit
in anima tua Dei laus, quanta spiritus exulta-
rio; quām multa & magna dona non solum
antē à me acceperis, sed tunc præcipue. Tu
mē in virginalem vterum sulcepisti & nutri-
sti, tu peperisti & lactasti; quot de me mi-
culla iam tunc intellexisti, quot vidisti! & ta-
men fuerunt illa initia condita suis acebribus.
Vidisti enim me circumcidisti, fugisti
mecum in Aegyptum, timuisti Archelaum;
dolorem post illa accepisti propter me, quum
vobis nescientibus in templo remansi; vixi-
sti mecum in pauperate usque ad annum tri-
gesimum: postea verò maiores de me passa es
timores & sollicitudines, quum in me seires
Iudaos implacabili odio esse inflammatos, &
necem tam sàpè mīhi intentare. Neque ve-
rò, vt nosti, hac sola tunc passa fuisti, sed per-
petuam tristitiam in corde gessisti de mea pa-
sionē & morte futura; feci enim te conficiam,
vt rerum mearum omnium, ita passionis fu-
turæ & mortis; & quales ego propter illam
patiebar tristias continentem, tales tu acci-
piebas: eram ego homo dolorum, tu mu-
lier dolorum; eram ego summis virtutibus
ornatus, & donis, & visione diuinatis ex-
cessus, quibus rebus vitæ difficultates supera-
bam: eras tu excellentibus virtutibus prædicta-
& donis, & divina contemplatione sublimis;
vnde item tuas vitæ difficultates vincebas per
me. Sic eramus ego & tu quum in passio-
nem meam sum ingressus; & tu in mearum
passionum omnium compassionē, & ego vi-
cissim in tuarum: neque enim debui etiam
absenti mēos dolores non significare, quod
faciebat immensa vno illa amoris mēi erga
te, qui mē à te separari non patiebatur, vel
nostra inter nos non esse omnia communia.
Duplices dolores dolui haec tenus & doleo, &
donec hanc viram viuam dolebo, de meis
cruciatibus immensos, de tuis summos. Fuit
mihi acerbum tot contumelias pati, tot vul-
nera, mortem tam ignominiosam, mori me
Filium Patris æterni, simul tuum Virginis la-
crofæcta. Vidi quæ iam inde ab horio passa
es, quæ nunc patiaris propter me conièplor,
& quæ passura es donec spiritum emittam;
singuli mei dolores & cruciatus anima tuam
vt gla-

vi gladij crudelēs traiſciunt; traiſciunt ſi-
mul tui meam. Sunt acerbitates incompa-
rables, o Mater mea dilecta, quas patior,
ſunt immensi quos patior & animi & cor-
poris crucianus; adduntur tamen de tuis poe-
nis & doloribus ſummi; & tamen hos etiam
meos de te dolores neceſariò eſſe mihi fe-
rendos video, quos ego, ut ſumma cum
amaritudine ſentio, ita ſumma cum animi
mei voluntate recipio. O Pater immenſa
poterat, ſis benedictus in ſecula ſempiter-
na: tuin has anguſtias me tradidisti, ut vnde
mihi dolor eſter minuendus, inde etiam au-
geatur. Requiescere ego ſolebam in ſinu
Matri mee iucundissime, illa meos dolores
& vita difficultates conſolabatur; ego vi-
ſim illius; at nunc vterque alterius auget do-
lores illa meos, ego illius. O dura viciſtudini-
nes & amara! ego te meis acerbitatibus affi-
cio Mater mea, tu me tuis; vterque ad Deum
configiamus: ego ſum illius. Filius coeter-
nus, tu coeterni cuius Filii Mater; ego ex eius
obedientia patior erueam, tu nam crucem
de cruce mea fuiſtis ex eadem. O Pater aterne,
ſitua eſt voluntas, ſuccurre Filio tuo, ſuccur-
re ſponde tua Marri Filii tui. Verum en-
Mater non exaudit me, & hoc vult eſſe in meis
& paſſionibus, & compassionē tua, ut neuter
conſolationē accipiat, ſed virtutem tantum
patiendi, & magnanimitatē: hac viam Mater
mea benedicta. Reſponder verò Virgo
Mater: Agnoſco quae dicas, fili mi in cruce
moriens, fili mi, Deus & vita cordis mei ſem-
pietna; ſcio beneficia ſumma quae in ancil-
lam tuam cōtulisti, inter quae ſingularem lo-
cum obtinet, quod me dignatus es tuarū pa-
ſionum facere conſortem & ſociam; ſimul
dederis ut cum ſumma animi fortitudine
ſummos dolores perulerim & perfera: ago
tibi gratias, ſunteme fili, quām poſtum maxi-
mas, fed heu me desolata, & ultimo morore
confectam! ſum Mater omnipotens Dei, &
hunc vidi haec tenus tam indignè, tam conui-
meloſe, tam atrociter affligi; deinde flagella-
ti atrocissime, ſauifimis spinis coronari, cru-
cem bauilare cum latronibus ad Caluarie lo-
cum, excedi ad crucem truculētissime, luxari
omnia eius oſſa & loco moueri, cum acerbif-
fimo heruorum cruciatu, cruci affigi, leuari
& ſtauui crucem: quae omnia video amariffi-
mè etiam nunc meum filium torquere. Hei
me mulierem dolorū: ſentio quidē ego hos
omnes dolores in corpore & in anima mea,

filium

ſed leuia ſunt quæ ego ſentio; illud quod ego
non ſentio, & ſentit filius meus Deus, eſt lō-
gè grauifimum atque acerbifimum. O fili-
mi, fili mi! o fili Dei viui! Tu es vita æterna,
& tamen moreris, & eris ſtatim mortuus: mo-
reris quidem ut immortaliſtatem mortalibus
inſeras, ſed moreris tamen. Tu es vita cordis
mei, & moreris, & operatur in me iſta mors,
ut vita mea, qua cum tua morte coniungi
defiderat, vires viuendi accipiat, & mortem
tuam viuens patiatur; qui eſt acutiflum
animiæ meæ gladius. Hei fili mi, fili mi, quæ
cor meum audiuit ex te, magnam conſolatio-
nem animi attulifent ſi non morereris, ſed
moreris, & in cruce moreris, & plenus infiniti
tis doloribus moreris, neque viſ dolores in te
remitti, neque ego meos poſſum remittere
vel debo, quod intelligo te velle. Hei fili mi,
filii mi, amor meus, & viſcera cordis mei: cru-
cifixus es amor meus, viſcera cordis mei ſunt
crucifixi; moriūtur, & cum cruciatu moriū-
tur: languo ſimul ego & morior, ſed ſentio
per mortem tuam fulciri vitam amoris mei;
& renovati, & maiorem fieri amorem per fi-
lii mei mortem renouatum. O fili moriens,
video nec me poſſe plura pati quām patior,
ne id te velle; & tamen ſimul conſpicio ex-
tremum dolorem & tibi & mihi mortis tuae
imminere: ad hunc perferendum cor meum
fulcias & fuſtentis benigne fili. Fulciam, fuſ-
tentabo, vires etiam auſebo quibus meam
etiam mortem feras magnanimiter; nechoc
ſolum accipies à me donum, ſed illud etiam:
en dabo tibi viacrum mei erga te amoris, &
obſeruantæ, & filialium obsequiorum Ioan-
nem; iſte erit pro me filius tuus: eſt vniō *Ioan. 19.*
amoris inter me & illū eximia, & p̄cipuum
privilegium; illam ego & illud transferam
in te. Hæc cū in ſpiritu dixiſſet bonus I E-
S V S, & ei significasset ut ad ſe accederet, di-
xit p̄fenti; Mulier ecce filius tuus. In nup-
tis quidem huius Ioannis audisti quām tibi *Ioan. 2.*
dixi, Mulier; nūc rurſum audis, Mulier; illic
ut oſtenderem me Deum, hic ut hominem
quidem, ſed qui definiat eſſe homo per mor-
tem. Eram ego tibi ſubditus pro ratione
myſterij meæ carnis mortalitatis, eam rationem
ſubiectionis ego exuam per mortem, per re-
ſurrectionem meam, & gloriam etiam cor-
poris ſempiternam: illa tamē induo dilectum
conſobrinum; is meam illam ſubiectionem
erga te ſubeat & expleat, ſit tibi ſubditus fi-
lius ut ego eram. Neque propter ea quād in

Filiū do tibi nepotem tuum, ego non ero
Filius tuus, ero, & in sempiternum ero; sed
his tribus diebus ero Filius tuus mortuus;
postea in terra non versabor ut solebam; ad-
Mar. 16. scendam enim ad cælum, sedebo ad dexteram
Patris mei omnipotentis. Me quidē præsentē
habebis & mortuum, & in cælo regnante,
& è cælo; sed in spiritu, & in donis tuis excel-
lentibus: sèpè item tibi præsens præsentī ap-
parebo; sed pro mea quotidiana præsentia &
obsequio substituo Ioannem, in quo me vi-
deas, & meo viariis obsequio. Tu vero, dilecte
discipule, excellentia haec tenuis à me dona ac-
cepisti, amoris priuilegium, virginitatis orna-
mentū, sublimē diuinitatis meæ cognitionē,
alia plurima; sed quod nunc à me accipis, est
excellentissimum. Ecce Mater tua: hæc mea
Mater sit tua mater, tu eius filius; in hac acci-
pis maiorē amorem quam tuū, dignorē vir-
ginitatē quam tuā, scientiā meā diuinitatis,
quam tua sit, altiore. Mea est hæc Mater Dei
excelsa, & tamen incomparabili prærogatiua
sit tua etiam mater; tu illam ama, obserua,
cole; ut quæ tua facta est mater per meam hanc
arrogationem: ut quæ mea est Mater Dei, &
quæ de manu mea datur tibi in matrem: in
cuius obsequijs, prouidentia, sollicitudine me
imitare, in te conquescat, in te soletur meam
absentiam, & suam solitudinem: faciam ego
vt in te videat me, sentiat me, me vt præsentē
contempletur; & ita dona tua augebo, vt præ-
cipuum agnoscat illa in te mei imaginem &
similitudinem. Potuerunt hæc verba quæ ad
matrem & ad Ioannem habuisti, I E S V bo-
ne, consolationem tibi asserre & illis, nisi tā-
ta fuisse doloris & tui & ipsorum vehemen-
tia & accessio, ut omnem consolationem su-
peraret. Erant in proclivi omnia, virtus tua
naturalis & calor, radicalis humor, sanguis
tuus; ferociebat vulnera atrocissimè, quasi
vires suas omnes in te colligentia: fæciebat
per hæc omnia mors, erat ad finem adducta
vita tua magne I E S V; & sentiebas in vlti-
Mat. 27. ma afflictione tua & maxima Patrem tamen
tuum te dereliquisse, ac nolle te à morte libe-
rate, nec cruciatu tuos minuere, nec animā
solari. Ita prior erat tua mors & plenior, ma-
ior Patris ostendebatur iustitia, maior tua
obedientia, immensa virtusque misericordia,
copiosior redemptio. Verum, ô bone IESV,
quomodo hanc desstitutionem sensisti? Dere-
liquist me Pater in meis laboribus omnibus,
tristitijs, ac doloribus vita mea: voluit vt ve-

re paterer, verus esset mortalium Redéptor. Fui ego quidem semper beatus, sed ex ea beatitudine semel duntaxat fuit gloria communi-
cata corpori meo vniuerso; sed ramen in alijs afflictionibus meis quas haec tenuis sum
percessus, horti, flagellacionis, coronæ spicæ,
crucifixionis, suspendij, & alijs, aliquid erat
quo niteretur mea humanitas: consumeban-
tur quidem meæ vires, sed ita ut aliquid semper
esset residuum cui inniteretur, & quo vi-
ta fulciretur; at verò nunc vires ipse omnes
deficiunt me: veni in limi mei profunditatem, id est humana mea vita finem; nec est in ea
quicquam quod cōsistat, vel quo niti possim;
est sensus animæ meæ suprà quām intellige-
re possitis afflittiissimus. Fuit semper in me
constantissima voluntas ut Patris mei volun-
tas adimpleretur: sed quum à diuinitate, vel
ex meæ mentis gloria subsidiū nunc non
accipiam, & suis viribus mea humanitas re-
linquatur, cōsequens est ut ipsa explicet qua
patitur, & quæ Patris voluntati subdit. Ea ve-
rò sunt non soli interiores cruciatus & exte-
riores, sed ille præterea a cerbissimus, quod in
cruciatiis sentiebat inferior anima mea
portio à Patre se derelictam: illi enim dolores
mortem mihi afferebant, derelictio face-
bat ut illos amarisimè sentire, neque enim
fuit illa derelictio aliqua consolatione tem-
perata, sed purissima, nihil plane consolatio-
nis vel refrigerij habens coniunctum. Ma-
gnitudo hæc doloris extremi efficit, ut ma-
gna vehementia ea exponerem quæ mea pa-
tiebatur afflicta anima. O Pater, Deus mihi
consubstantialis & coæterne! Sum ego splen-
dor gloriæ, & figura substancialis tua, porto
omnia verbō virtutis meæ etiam nunc quum
purgationem peccatorum facio; sum ad dexte-
rā & equalitatē maiestatis tua in excelsis:
simil sum homo, ut tu voluisti, sed ita ramen
vt anima mea immensa gloria fruatur in te,
summis etiam donis & virtutibus ornatur.
Hæc cùm ita sint, tamen patior in humanitate
extremos ac lethales dolores, vt tu vides.
Mors me terret horribiliter, quæ cerno præ-
sentem; & quod verior est & perfectior mea
humanitas, & anima in exterior portio, eò ma-
gis hæc sentiunt. Hæc omnia vis tu esse veri-
simia, vt sunt, & propterea illa nihil sublebas,
sed vis omni ex parte esse quæ sunt, nihilque
minui, nihil de illorum plenitudine deesse:
propterea me in meis humanis viribus dere-
linquis. Hæc quum sciam, diuino animi
robore

robore patior omnia ; & quanuis nihil in his iuferendis , constat tamen mea patientia , quò maiores sunt dolores : quare suam afflictionem incomparabilem exprimitam mea , & quod verè dolet , id ve
lā. 2. rē deplorat gemitu inenarrabili . O Deus meus ! O Domine vitæ & mortis meæ ! quare me dereliquisti ? Scio te meam personam non reliquisse ; vnius tu & ego sumus Deus ; scio Verbum meum vniuersum suum non deseruisse , nec deserturum ; scio superiorem animæ meæ portionem non destituendam à gloria sua & donis : sed caro , & humanitas ipsa , & anima inferior pars , & sensus ipsi ut debent cruciatus & mortem pati , ita in his derelinqui dolent , & deplorant amarissimè , simul & tenerimè . Quare dereliquisti me ? Intelligo quidem quare me dereliquisti Pater , vt videlicet æternum tuum beneplacitum pro mundi reconciliacione impleam ; sed ut pro alijs hæc assumpsi & patior , ita pro ipsis hoc inquiero ; vt intelligent quamobrem patiar , & quare non exaudiens me in horto , vnde hæc consequatur derelictio : eorum enim est hæc vox doctrina , non mea querela ; ipsorum debet esse cordibus infixum cur ego patiar , cur in passione à Patre meo sim derelictus . Quod David expressit , verba illa fuisse causam , non meam , sed delictorum meorum , id est mortalium pro quibus patior ; idem ego volui intelligi cum hæc è cruce clamabam ; derelicto tamen hæc est mihi acerbissima . Si vis ferire in me omnia vulnera , omnes dolores , mortem etiam ipsam ; hæc non derelinquis , me derelinquis in horum manibus discrucandum . Sed ad causam cùm venio , magis affligor & tenerius ; scio enim cur patiar , sed quòd hoc sciam fortius affligor , quum quām plurimos homines videam illum causam neglecturos , vel etiam blasphematores , & iri conculetum meam passionem & mortem ab infinita hominum multitudine . Causam etiam mea mortis & cruciatum quanuis scia , semper tamen eriam secundum meam animæ portionem superiorem quero : nam ea tandem infinita est tua misericordia , tua iustitia , tua voluntas ; quæ soli diuinitati tuae , & meæ , & Spiritus sancti nota ita est ut nota esse potest . O Deus meus , respice ad clamorem meum : dolores quidem mihi excitas hic clamoris mei conatus , tamen illos etiam assumo libens pro

salute hominum : & quanuis sciā me non esse exaudiendum vt liberer à cruciatis & morre , scio pro quibus morior esse pro illis *Heb. 5.*

exaudiendum ; & per istud non exaudiri , mereri omnibus ad vitam prædestinatis salutem & vitam sempiternam . Fuit vsus rationis semper in Christo perfectissimus , & superioris portionis animæ actiones omnes diuinæ , atque à lege Dei æterna excellētissimè gubernatae : erat rationi superiori subiecta inferior , & omnes appetitus ; nullus in his inerat motus rationi contrarius , ac ne primus quidem extare poterat ; erat enim perfectissimus homo semper Christus etiam in sua passione & cruciatis omnibus ; attamen corpus eius , & anima corpori naturaliter unita , patiebantur è violentia & maleficio exteriori . Existabant passiones in virtute appetitiua , sed imperatæ à ratione , & voluntati suscepit : itaque in summa mētis tranquillitate erat eius anima , & sensus afflittiissimus . O adoranda mysteria tua IES V crucifix ! Quid autem nunc reliquum est quod in te admittas magne IES V ? Ut moriar . Verùm prius illud obibo , quod quum essem facturus , prædictis futurum scriptura : uno verbo passiones meas omnes exprimam , nec passiones solum , sed desideria omnia significabo . Sitio . Adeò in me feciunt omnia mea vulnera , adeò sanguis est immunitus , adeò sensus mei affliguntur & exæstuant , adeò mors vrget violenter , vt tantum non deficiat me radicalis humor vniuersus & proflus extinguitur : Sitio vehementissimè , sitit anima ; sitiunt omnes sensus , sitiunt omnia vulnera ; aruit tanquam testa virtus *Pſ. 21.*

Ioan. 19.

Ps. 21.

præsen-

presentem mortem. Scio hanc fontem fore insitum aquarum viuentium, esse fontem salientem in vitam aeternam; coniuncta haec in me sunt, mors & vita aeterna. Est quidem mihi haec satis optatissima, etiam si eadem longe amarissima, qua simus sitio salutem & vitam omnibus mortalibus; per te ab omnibus ut dent mihi bibere; facio salutem eorum & vitam meam potum, & iubeo ut dent mihi bibere ex ea aqua, quam ego ex hac mea siti & morte conficio, gratia, & caelestium donorum, & omnibus offero ut eam meam sitim explant. At enim alium potum mihi ipsi obrudunt ingratissimum, ipsis perniciossimum, potentiarum suarum prauitatem, & peccata innumerabilia omni spurcita plena & pestilentia; & tamen ego acerum bibo oblatum in cruce, ut ipsi ne mihi suas acerbitates & contaminationes offerrant. O ineffabile tuum beneficium & amorem, benigne IESV, in nos, nostrum contra execrabile maleficium! Tu in cruce, quasi tuos dolores & angustias oblitus, sitis nostram & salutem & vitam. Clamas, Si quis sitit, veniat ad me, & bibat: exhibes tot fontes apertos aquarum viuentium, quot sustines vulnera, fontes aeternos aperis in anima tua, eius doles & acerbitates; infinitum fontem tuae diuinitatis aperis: & nos haec negligimus alij, alij conculcamus, alij desidiosè cogitamus. Aperit nebris Daemon, & nostra animi peruersitas, fontem inferni, fontem ignis sempiterni; hunc fontem quidè haurimus, hunc optamus, nec sentimus miserrimi homines, & omnibus lachrymis deploradi. Iuua nostras depravationes Domine IESV; en cupimus tuam sitim restinguere: tu obtulisti illam nobis cupidissime, ut per eam ad te Deum & fontem viuum adeamus. Tu sitis, Domine, meam salutem, & è cruce sitis, & moriens sitis, & moriens Deus sitis; in ista siti aquam offers quam bibam, quam tibi propinè: en accipio in te, & per te, & proptet te, Domine meus, Deus meus, via cordis mei & refrigerium. Consummaveras haec tenus per partes, sancte IESV, scripturas quæ erant de te, non solum in hac passione tua, sed in omni tuae vita mortalib[us] oeconomicia; in siti vero tua & post praludium dedisti vniuersalis consummationis, quam in siti mortem desiderasti subire, & è vestigio ultimam addis & vniuersalem consummationem. Conspirant enim omnia vulnera, omnes dolores & cruciatus externi,

Ioan. 4.

Ioan. 7.

tum interni in necem tuam, & postremo conatu impressione facta vitam tibi eripere volunt; quod non possent nisi Pater tuus veller, nisi tu velles: vultis; quid est reliquum nisi mors ipsa? Consummatum igitur proflus est, sed haec consummatio facit, ut omnium hic sit tui cordis, & corporis, & animæ, & potentiarum, & sensuum summus cruciatus; nam animi sensu complectaris quecumque haec tenus passus es leuia tormenta, & nunc omnium tormentorum vim in unum collectam excipis. Nunquam sufficere verba potuerunt ad tuas atroces passiones expondere magne IESV, nunc vero etiam consummatus ipse nos deficit, & quasi agmine tuorum dolorum opprimuntur omnes potentiae & concidunt. Sustenta saltē cor meuna bone IESV, sensum ut aliquem tui cuius immensis doloris vel minima ex parte sentiat, & quasi consummationem in eo opera re dolorum omnium, quos de tua passione & cruce subiui haec tenus te operante. Sed quid est nunc consummatum, bone IESV, per dolores extremos? Extrema mea vita mortalitatis periodus est consummata, sumnum sacrificium oblatum est, (completū ut enim mortem haec consummatio, quæ coniuncta cum his quæ dico est) explicatur ratio testamenti noui, consummata est lex verus, & hoc sacrificio immenso omnia illius legis sunt expleta sacrificia atque caremoniae; in perfectionem easa est lex quam non habuit, & in legem spiritus vita & gratia, in testamentum nouum & aeternum translata est; quod hoc verbo promulgatur, sancitur vero & obsignatur meo sanguine & morte: qua morte mors interficitur, & peccatum superatur, Satan, & infernus, & mundus cum suis omnibus operibus conculcatur. Nunc summa mea est poena, sed simul summa mea virtus & magnanimitas ad poenas superandas: nunc mea est mors, sed ex qua, & per quam, ego vita recipiam gloriosissimam, & cum summo triumpho ascendam ad Patrem meum in celum, sedebō ad dexteram omnipotentis Patris, & veniam tandem Iudex viuorum & mortuorum: per quam mortem mortalibus conficio vitam sempiternam. Nunc exhibeo premium humanæ redemptio-^{At 16}nis, & libero hominem à captiuitate: nunc virtutem repræsento, ex qua virtute sunt iustificati qui quot haec tenus iusti fuerunt, & quotquot nunc sunt, & quotquot erunt: co-

lum aperitur omnibus mortalibus haec tenus
 clausum: nunc omnis praedestinatio iusto-
 rum vim accipit qua adimpleatur: (confum-
 maum est; & consummorum ego, vt siam ob-
 temperantibus Deo causa salutis æternæ.
 Magnum autem clamorem adiunxi iterum,
 quo significarem summam rerum quas dixi
 firmitatem, & immensum animi mei affe-
 dum; vim præterea eam, quæ exigit in meis
 omnibus actionibus & passionib⁹ ex circum-
 stantia mea diuinæ personæ, quæ verbum est
 infinitū. Qum verò prius clamavi, ostendi
 magno illo clamore verissimā esse meam hu-
 manitatem, hinc etiā diuinitatem. Cōtremuit tunc
 cœlū, terra, creatura omnis superiori clamo-
 re; nam vbi agnoscereb⁹ ego & profitebar mēa
 canis infirmitatem, similiter agnoscerebat crea-
 tura, & quasi in meo clamore clamabat moe-
 rē ad defolata: hic verò clamor vim afferebat
 morti, & eius vim frangebat; ostēdebat enim
 imperium in mortem, & mortis mortē ope-
 rabatur. Hoc clamore ultimum speci robur ac-
 ceperunt in Limbo Patres, & creatura spem
 exundi corruptionē. Verū quid dicas, san-
 ctæ IES V, isto clamore magno; Pater, in ma-
 nus tuas commendo spiritum meum? Sic de-
 scribo rationem mēa mortis; non enim mo-
 ror ut alij crucifixi, qui debilitate superati,
 cruciatibus vieti & morte miserè moriuntur.
 Nam etiam si mēa mortis causa fuerunt ho-
 mines impii, & mea vulnera; non tamen vim
 mihi attrulerunt mortis, nisi quam ego volui
 accipere, quam ego nolui impedire. Itaque
 potestissimè simul & gloriofissimè animam
 posui; non coactus debilitate, sed mea volun-
 tate adductus; neque cruciatibus superatus
 sum, sed illis imperans, ne mihi mortem af-
 fherent nisi me volente. Neque verò vietus
 à morte mortuus sum, sed mortem ipsam
 conculcans atque interficiens mea morte;
 neccauit enim peccatum mea mors, quare &
 peccati effectum, mortem. Moriētur quidem
 deinceps homines, sed ita (si virtute mēa
 mortis vti velini) vt mors illa excipiatur à vi-
 ta tempierna; ita viuent, quasi tota illorum
 vita intans sit transitus ad immortalitatem.
 Pater coeterne, tu pater es meus naturalis,
 non adoptius; & ego sum verbum, tuus fi-
 lius natura, non adoptione; video simul te
 hac morte mea adoptare tibi multos filios;
 ego pro me inuoco te Patrē, simul pro ipsis;
 sunt enim fratres mei per tuam diuinam
 adoptionē. Depono in tuas manus spiritum

& animam meam: quod depositum à te ac-
 cepi, Pater, apud te repono, illud breui rursū
 receperurus. Depono item in tuas manus, per
 meas has manus & pedes cruci affixos, ani-
 mas meorum fratrum omnium, eorum præ-
 ferrim qui adoptionis tuae, & mea fraternita-
 tis gratiam morientes habuerint. Pater, in
 manus tuas commendo spiritum meum,
 omnium scilicet hominum spiritus; nam si
 facio mea omnium mortaliū peccata, quan-
 tō magis eorum spiritus & animas facio! eas
 per totam eorum vitam tibi commendo, ta-
 men præcipue in eorum omnium morte,
 vbi finis illis imponitur vel meriti vel deme-
 riti, & imminet iudicium meum. Per hanc
 meam commendationem peto, vt in gra-
 tia tua moriantur, omni poena liberi, &
 vincant Daemonis fraudes ultimas illas &
 violentias. Peto item vt quæ pollicitus sum *Mat. 16.*
 adimplentur omnia, & in his nominatim,
 vt fides Petri & successorum ne deficiat, sed
 Ecclesiam confirmet perpetuò; & vt oratio-
 nibus pijs vim tribuas impetrationis. Illud
 etiam, vt multi ad perfectionis statum vo-
 centur, & in eo constanter & fructuose ex-
 ercentur, ac sancte vitam in eo finiant.
 Venite filia Sion, animæ deuotæ, cruci
 Christi IES V adeste, & de Sion sublimi
 specula contemplamini Regem vestrum, ve-
 strum Deum, fratrem vestrum in cruce mo-
 rientem. Nouistis eum vos, scitis lumen
 esse immensum, virtutem infinitam, glo-
 riā & vitam sempiternam; & hæc esse su-
 præ quād dicere possit vel intelligere subli-
 mia: significationem spiritus tamen harum
 Dei dignitatum, quæ vna est simplicissima
 essentia infinita & esse, sentitis. Agnoscite
 his veritatibus vos sustentari, his niti, quæ
 vna est res & veritas immensa: & tamen cum
 qui hæc veritas, hæc res est, videris in cruce
 morientem. O mors pessima, quid hæc tibi
 est iuris? quid in Filio Dei quæris? quid mor-
 ti cum immortali? quid cum vita sempiter-
 na? & tamen qui Filius Dei es, qui immor-
 talis, qui vita æterna, tu magne IES V mor-
 eris; quod non posses, nisi illud assump-
 ses unde posses, & in quo mori posses. O
 misericordiam tuam omnibus Angelis &
 hominibus adorandum! Quæsiuisti igitur
 mortalem naturam, vt quod ex tua natura
 non poteras pati, id in mortalitate patereris
 pro nostra salute & vita: tāta fuit erga imme-
 ritos tuæ misericordia immensitas. Alias præ-
 terea

terea addidisti diuinias miserationes tuæ humiliatis; nam ne homo quidem factus pati vel mori poteras, nisi animæ tua gloria illa summa ne in corpus influeret cohiberetur: cohibuisti, & fecisti, ut homo cuius anima gloria cœlesti fruebatur excellentissimè mori posset. Ac ne hæc quidem potentia ad auctum peruenisser, nisi tu voluisses pati & mori: hoc quoque voluisti. O ineffabiles tuas miserationes benigne IESV! o infinitam humilitatem! verè derelictus es, Domine IESV, & à Patre, & abs te, omnia derelinquist te, vires te deficiunt, sanguis exinanitur, exsiccatur naturalis humor, extinguitur calor natus, hæc augentur è cruciatibus & corporis & animæ vehementissimis: itaque omnia te derelinquist, præter hæc quæ faciunt ut illa te, & vita derelinquit. O te desolatum magne IESV! O te mœrore & dolore confectum tota nocte & die, & nunc longè afflictissimum! O mors semper crudelissima, nunc suprà quæ dici potest vel intelligi multò crudelior! nec sis tu quæ vita prius, putas purum hominem, at non est purus homo IESV quem tu necas, sed Deus omnipotens & homo simul. Erras o foeda bellua! instigat te Satan ut occidas IESV, ut pereat vita omnis: atq[ue] deciperis & tu, & abyssi bestia. Peccati rabies vrget vos, coniurasti mors, Satan, & peccatum aduersus Dominum, & aduersus Christum eius: tremuistis furiosè; Deglutiamus in sotē quasi infernus viventē, omnem pretiosam sublātiam eius diripianus, implebimus domos nostras, regnabimus mors, Satan, & peccatum. Verū hæc insanè cogitastis, inanier, sine causa, sine effectu, atq[ue] ad contrarius profus effectus extabit. Hæc enim mors tuus erit interitus o mors, hæc ligabit te in inferno Satan, hæc te, peccatum, delabit & de medio toller: vos omnes affixos cruci interimet, expoliabit diabolicos principatus & potestas. Te etiam mortem, te peccatum traducet confidenter & palam, ac triumphabit cum summa vestra ignominia superatos. Deridet vos Deus & sublannat, & quidem necessum est incredibilē esse vestrā inanitatem, quam nullus pro merito possit deridere nisi Deus. Hæc verò faciet Dominus, sed in ira sua, & vindictam de vobis sumet in furore suo, ut nihil in vobis sit virium, quod quasi subito perculsum non tabescat atque opprimatur. Verū, o magne IESV, video iram hanc in te redundare: exercet enim iram & furem suū Pater

tuus, sed per cruciatus tuos, & mortē crucis. Illa enim Dei ira contra mortē, Satanam, & peccatum, non solum contra hos, sed contra homines exarbit qui illis se coniunxerant, vt simul esset in homines illa persequenda ira, & mors, Satan, peccatum, essent cum hominibus in inferno sepienda in tempiterū. At verò effusit infinita lux tua misericordia Pater omnipotens, voluisti hominem liberare, sed absque culpa satisfactione noluisisti, neque voluisti iram illam remittere, sed per illa ipsum liberare: hic autem cum nihil haberet unde per iram tuam liberaretur, effusisti eam in Filium tuum, atque in eum voluisse hominum peccata vindicare. Itaque omnes fluctus tuos super eū induxisti, & afflictiones omnes tuas in eum infregisti, sic omnem iram quam in homines conceperas, explesti in Filio tuo IESV. Hac verò ita fecit, ut nihil remaneret iuris mortii, Satan, & peccato aduersus hominem, sed factum est ut nos liberaremur, illa concilarentur. O immensas tuas passiones & mortem, per quas ad iram Patris suissi traditus, quibus ira Dei aduersus genus humani fuit satisfactum, & omnes omnium hominū culpas sunt expiatæ, omnes omnium reatus sunt dissoluti: si quid enim nos dissolvimus, ut dissolvimus, ex tua solutione accipimus ut dissoluere possimus. Erant in oculis Patris tui & tuis vniuersa peccata hominum, pro his omnibus tua poena & mors sufficerunt: nam quū æterni essent cruciatus subundi vniuersis hominibus, omnes tamen illos cruciatus in te suscepisti, & pro omnibus solutionem, maiorem etiam quam pre metito illorum peccatorum vel poenam representasti. Verè redempcio tua, excelsa IESV, infinita virtutis est, infinita misericordia & iustitia. Quid potuisti facere pro nobis, benigne IESV, quod non feceris? quod non cumulatè atque infinitè feceris? Quare est nostri animi hebetudo & socordia perpetuò infinita, & ingratitudine. Venisti tu quidem, sancte IESV, ad finem passionis tuarū, hoc est ad summos tuos cruciatus cū morte tua etiā tua voluntate coniunctos; separanda est iam anima tua à corpore suo, & vita tua mortalís deponenda est: refugit hæc anima tua, & corpus tuum horret, auersatur natura omnis, & tamen hoc Pater tuus vult, hoc tu, hoc Angeli, vult Mater etiā tua, moriendū tibi est. Quis non contremiscat? cuius anima non conturbescat & deficiat? Moriatur anima mea, Domine

Psal. 2.

Prov. 1.

Col. 2.

mine IESV, ecum, veniant in me cruciatus
 nū omnes, stuant in me Tyanni; Hareici;
 libenter omnia tormenta depoſco per tuam
 crucem & mortem propter e. Tu Deus om-
 nipotens, iustitia & sanctitas infinita, pro me
 moris; & quid ego infelix homo, quid pec-
 cator miserrimus nō debo pro te pati? Quid
 tibi retribuā, nīſi vt calicem salutaris tollam,
 crucem meam cum tua? Sed quum hoc non
 possum nīſi de tua gratia & virtute, nomē tuū
 fundū inuoco per tuam crucem vt possim:
 tu si meadiuves, potero crucem meam subire
 post te. Da, Domine, vt tollam crucem, & cru-
 ciatus quales tu voles, extuorum imitatione
 per te & pro te; alioqui ego mereor propter
 mea peccata crucem crudelē, omnes poenas
 promeore. Vt inā fieri posse vt ego poenas
 in quibus es, leuare aliqua ex parte possem; sed
 solus vis omnes poenas subire, nec focium in
 passionibus tuis voluisti, nīſi qui tuas etiā pa-
 ssiones augeret, Matrem, & paucos præterea.
 Integra est tua redemptio, tua solius est li-
 beratio generis humani; at præterea magis
 tibi compati debemus, qui per solidam tuam
 passionem dedisti, vt nos etiam tibi compati-
 posimus & debeamus. Mouet autem me
 tua crux sua virtute, vt non solum pro meis
 peccatis pati velim, fed pro aliorum omnium:
 placet vt omnibus modis quibus pati possum:
 & quibus hominibus utilis esse potest mea
 crux, vt pro illis patiar. Acerbitas tuae crucis
 facit, vt nihil mihi videatur esse optatius, ni-
 hil incundius quam crucem tuam imitari,
 quum video te in cruce morientem: succurre
 Domine, adesto Domine, attende, & fac
 vt hac voluntas, qua ex te est concepta, in
 me augeatur per te. Vim diuinam omnium
 bonorum posuisti in tua passione & cruce
 magne IESV, sed peculiarem etiam in tuis
 verbis qua è cruce dixisti, & salutarem ani-
 marum nostrarum institutionem proposui-
 si. Nam vbi dixisti, Pater dimite illis, ne-
 sciuunt enim quid faciunt: pro nobis etiam
 orasti & impetrasti benigne IESV; nīſi ob-
 late gratia repugnemus: significasti simul, cū
 peccamus, nos te crucifigere, & nostras culpas
 tamen excusat, & fecisti vt facilius remitte-
 rentur: tum aperuisti pitorum oculos, vt
 sciant quanta sit in peccato Dei offendio: &
 indicasti lucem te per crucem tuam allaturū,
 qua luce & Dei maiestas intelligatur, & culpa
 in Deum commissæ perueritas & magnitu-
 do: & planè spem confirmasti remissionis

Lue. 14.

peccatorum, & diuinæ in nos benignitatis;
 (quis enim non replicatus spe, qui sciat tē mo-
 rientem in cruce pro crucifixoribus Patrem
 orasse, & pro omnibus peccatoribus?) tum in-
 gentem necessitatem offensiones animæ om-
 nes, iniurias, contumelias nobis illaras re-
 mittendi nobis imposuisti: simul terribilem
 comminationem, & metum, & poenas, si
 non remittamus, significasti. Dixisti præter-
 ea latroni; Amen, dico tibi, hodie mecum
 eris in Paradiso: sed prius tamen illum tua
 veritate illustrasti, & vt eam contra socium
 latronem propugnaret fortē fecisti, ac lu-
 cem qua cognosceret sua peccata, & confite-
 retur, dedisti, & vt totam spem in reconi-
 ciet: tum vero sancte illi pollicitus es eodem
 die Paradisum, & præmium sempiternū. Do-
 cuisti vero nos, vt veritatem tuam, & crucis
 tuae virtutem agnoscamus, quum propriæ
 peccata affligimur, accordi illam imprima-
 mus in te sic valide, vt eam contra omnes ad-
 uersarios defendamus, contra etiam omnes
 mentis hebetudines, ac cordis socordias. affe-
 ramus ac sentire contendamus; vnde nostra-
 rum actionum prauitates intelligamus, de-
 ploremus, & confiteamur, ad te curramus, à
 te remissionem peccatorum petamus atque
 speremus, in te omnem spem nostram col-
 locemus. Magno autem mysterio magnum
 poenitentia sacramentum, bone IESV, hīc
 indicasti, & diuinam peccatorum absolu-
 tionem, & gratia collationem; arque ostendisti
 tantum esse posse poenitentis dolorē, vt abso-
 lutio sacramentalis nullā relinquit poenam
 persoluendā: non enim pro remissione poenæ
 post gratia infusionē patiebatur Latro. O be-
 neficiū in latronem omni admiratione supe-
 riū, & à nobis omnibus votis experendū ar-
 que adorandū! Insinuas tu igitur, magne IESV,
 poenitentia sacramentū per latronē, qui
 per te sacramentū baptismi repræsentasti tuo
 sanguinis baptismate, quod tam cupidē sem-
 per desiderasti. Loqueris deinde, benigne IESV,
 Matri, loqueris consobrino Ioanni; illi,
 Mulier ecce filius tuus; huic, Ecce mater tua;
 quibus verbis vitae perfectionem omnibus
 proposuisti: nam qui te videt matrem tuā re-
 linquere vt moriaris, quid relinquere nō de-
 bet, vt seculo, & sibi moriarur? Neque tamen
 hoc ijs solis imitandum exhibuisti, qui statū
 vita religiosum profiteri volunt, sed omni-
 bus in tua enim doctrina posuisti, vt patrem
 & matrem propter te relinquant, & te plus

Kk 2 quam

quam illos amēt, te magis quam illos sequātur. Omaibus etiam qui viitorum moriem
 expectant, loqueris è cruce bone I E S V; Re-
 liqui ego Matri, illam commendaui Ioanni,
 & me ad morrem totum conuersti: abijcite
 vos externos affectus, & omnia seponite qua-
 retardare vestram hominis veteris mortem
 possint. Sed quorū cōmendas, sancte I E-
 S V, quos relinquis? Significo nō definiui ob-
 ligationem erga propinquos naturalem vbi
 relinquntur, nec naturalem amorem, nec
 charitatis affectum, sed impedimentū perfe-
 ctionis dimoueri. Sed cur confobrino com-
 mendas Matrem, huic Ioannem? Quoniam
 exercitium naturalium affectuum ab ijs qui
 seculo renuntiant illis ceditur, qui iure in co-
 gnatos relictos debent esse officiosi, & quasi
 demandatur illorum cura per religiosam sub-
 stitutionem; quasi audiant: mihi mundo est
 moriendum, vobis curam quam ego gerebam
 exteriorē relinquo; sequor ego Christi cō-
 filium, sequimini vos ciui voluntatem: en-
 trado in manus vestras patrem meum & ma-
 trem, illos meo loco & nomine colite; ego
 spirituali illos & vos affectū prosequar & ora-
 tione. Eisdē porrò verbis aliud nos docuisti,
 benigne I E S V, mysterium excellens & be-
 neficiū: quum enim essem ad Patrem ascen-
 furus, nec essem nobis visibile tuam praesen-
 tiā exhibiturus, substituisti tibi apud nos
 Matrem visibilem, Ecclesiam Catholicā, qua
 nos agnoscet filios, nos aleret, nos guber-
 naret, nostri curam gereret, tua autoritate &
 virtute ageret erga nos Matrem. Etenim tunc
 audiuit in Maria Ecclesia tua; Ecce filij tui, fi-
 deles mei, fratres mei. His simul erga Matrem
 Ecclesiam I E S V S commendauit reueren-
 tiā, obedientiam filiorum, omnem sanctū
 affectū & officium; & hoc voluit esse in suo
 testamento, quod sanguine suo & morte san-
 ciebat & obsignabat. Matri Mariae item Vir-
 ginī commendauit, vt Ecclesia, & fidelium
 omnium curam gereret, tanquam suorum fi-
 liorum, & quos fratres per crucem faciebat,
 his vt ad Mariam Virginem tanquam ad ma-
 trem accurserent indixit; atque adeo plusquam
 ad matrem, ad Matrem scilicet Dei, celorum
 Reginam. Hoc verò quum faciebat, intelligi-
 tur Sanctis suis nos voluisse esse commenda-
 tos bonus I E S V S, & nobis in Sanctos de-
 uotionem & orationem: sed propter eam Vir-
 ginem nominauit, vt illius patrocinium in-
 telligeremus plusquam omnium Sanctorum

fore apud Patrem & se acceptissimum, & vnā
 illam esse Sanctorum omnium inslar. Subdis
 autem moriens I E S V; Eli, Eli, lammazaba-
 & hanī; excellentissimum nobis tribulationes
 patiendi exemplum. Nam vbi proficeris te in
 tuis cruciatis à Patre Deo derelictum, do-
 cēs nos tribulationes quidem passuros, nec
 morum nostrorum pietatem facturam vt nō
 patiamur; viam enim nobis ad cœlum ita a-
 periuisti per crucem: sed tamē tu crucē pro-
 priam sustinuisti solus, eam nullus potuerit fer-
 re, in ea Pater te dereliquit: quæ derelictio pe-
 perit nobis, vt consideremus leues fore no-
 stras crucēs; eripuisti enim tu nobis vt simili-
 ter atque tu dicere non possemus; Deus no-
 ster, vt quid dereliquisti nos? nam fuerunt tuę
 carnis infirmitates nostra robora & salutes,
 quare tua derelictio nostra est suscepio & le-
 uamen. Neque verò hoc nobis refrierum
 tantummodo ex tua derelictione confirma-
 sti, sed prouentum etiam gratia reposuisti, vt
 non tentent nos aduersitates vel derimenta
 plus quam sustinere possimus: deinde vt ex
 eis colligamus accessionem donorum, qua
 promoueamur ad pietatem; & gaudium om-
 ne existinemus cū in variis tribulationes
 inciderimus. Fregisti, magne I E S V, per
 tuam istam derelictionem aculeum nostra-
 rum omnium tribulationum & desolationū,
 insuper vim dedisti diuinam ultimis duabus
 petitionibus orationis quam nobis praefi-
 pisti: per tuam enim hanc desolationem fe-
 cisti, vt ne induceremur in peccati per quas-
 uis tentationes, siue Dæmonis, siue carni,
 siue mundi; tum vt à detrimentis horum ho-
 stium liberemur. Ingentem vim posuisti, bo-
 ne I E S V, per istud magnum mysterium im-
 petrandi qua petimus in omnibus orationi-
 bus nostris à Patre & à te, per hanc extre-
 mam tuam afflictionem & derelictionem.
 Illud autē unum verbum quod postea dixi-
 sti, Sitio, excellentem nobis cōtulit eruditio-
 nē & vim spiritus: nā quum, Sitio, à te audi-
 mus, & à moriente audimus, fontem nobis à
 te coelestis aqua diuinam emanare percipi-
 mus & nobis donari, vnde vis tibi potum de-
 mus. Sitis ergo, benigne I E S V, tua dona,
 quæ nobis meruisti vt illis tuam sitim refici-
 mus & desiderium, & vis fieri in nobis illa
 dona efficacia per te, & illis te refici si nos il-
 lis cooperemur: alias enim sities tu, & nos po-
 tem tibi nō dabimus, quam de tua gratia pos-
 simus. O ineffabile beneficium! generat
 aquam

insup

324

quā è cruce Christus, ex illa vult nostra voluntate & operā potari , dat vim aquae ut id possimus ; vita enim est in illa aqua , gratia Dei est, vita æterna à Christi vulneribus ex illa aqua promanaat. O ingratum hominem & infelitem , qui illam recipere nolit , qui illa vitam ad tam diuinum mysterium, quiq[ue] illa sicutem Deum nolit reficere , & sibi salutem & vitam sempiternam adferre ! Præscribit itē nobis illud Christi, Sitio; vt sitim , & acre desiderium charitatis , quæ virtus est omnium virtutum perfectissima , concipiamus: charitas enim fons est cœlestis ; qui in omnes virtutes influit , & diuinas perfectiones ac vires deriuat , de qua omnes virtutes, omnes omnium virtutum actus portant, quæ faciunt animam nostram & potentias coelestes Christi irriguum. Ingerit idem diuinum, Sitio, orationibus cōstantiam , & singularem ac moniam petitionum sanctorum , cum summa exauditionis spe coniunctam . Nam & hoc simul fitiebat Christus è cruce, ut nostra orationes à Patre suo exaudiarentur, hoc vehementer desiderio expetebat. Quod si hoc ita est, ut est, quis non summam fidē & spem in orationibus constitutus in Christo , & non connatur omni studio & diligentia sincera habere ad Deum orationem , & quæ illis caret impedimentis, quæ debilitate orationem possumus? Sitio Domine, reficias meam sitim , & augcas pie & sancte Domine IESV , per tuam illam diuinam & salutarem sitim. Cōsummatum est , subiunxit sancte IESV , quibus verbis consummationē & perfectiōne mūrū actionum , & finē significasti , & implouisse te quæ tibi erat à Patre imperata, quæ de te in sanctis literis cōscripta; & esse præsentē mortis, quam toto animo complectebaris. Quantā IESV bone, hic diuinæ cruditionis vim aperte! Nā cū cōsummas tuā passionē , dī finē illi imponis, consummatur sitim, ac cōsumitur prævaricatio , & finē accipit peccati in ultimā scilicet suam prævaricationē venit, & concluditur in inferno , & ab eius servit homines eripiuntur, atque vindicantur in libertatem filiorum Dei , & spem certā vitæ sempiternæ. Consummas sitim, & breuiatum verbū facis super vniuersam terrā tui Euangelij, iudicij tui , & seculorum consummationis. In te , & per te , omnia suam accipiunt consummationem & finem: lex verus, Limbus & dilatio gloria, prophetæ de te, Satane tyrannis, peccati, mortis consummatur:

Consummasti legē , & ea repræsentasti quorum erat lex vetus figura, euacuasti Limbum, & in secula omnia illum clausisti, ac ianuam Paradisi reserasti; ut nihil sit necessarium de cætero expectare, quos à gloria cœlesti aliud nihil impedit. Prophetæ alij quicquid de te sunt vaticinati, ea tu impleuisti, simul ea quæ de te Ioannes, quæ Simeon, quæ Anna; iam omnia consummata sunt, tum re ipsa, tum in merito tua crucis. Diaboli potestas dissipata & eversa est, mors moritur, & paulò post erit mortua quum tu morieris, vere omnibus rebus quæ tibi erant implenda, vel imposita īa est, vel imponitur nūc à re cōsummatio perfecta. Hæc tua magnalia quis explicare possit, & tuum in nos consummationis mysterium quis assequi? Consummatio tua consumptio nem facit peccati in nobis , culpa quidem & poena per baptismi sacramentum , vtriusque item per poenitentia , adhibita etiam nostra satisfactione, quod fuit tuum in nos singulare priuilegium, magnum beneficium ; maius etiam, si singularem illam gratiam nō amittamus. Alia sunt tuorum Sacramentorum consummationes, sed illa præminet, in qua mortem tuam sacrificio sancto & sacramento Hier. sacra Eucharistia verissimè repræsentati , & cap 3. quotidianam nobis facis & familiarem tuam r̄herat.

*Dion. de**Eccles.**Hier.**cap 3.**r̄herat.*

illam crucis tuæ consummationem , & diuinum fructum passionis & crucis tuæ. Tuam porrò illam peccatorum remissionem quam in cruce perfecisti nobis , ac per poenitentia Sacramentum concilias & applicas clemētissimè, efficis perpetuam consummationem, si vim Sacramenti retinere velimus, & agnoscamus peccati consumptionem per te in nobis semper operari ; ut inchoandum nobis semper sit in peccati cognitione , & per hanc in eius contritionē, etiam si præcedentes contritiones fuerint sufficiētes: nam parit peccati cognitione lumen & vim, qua in dies in illius notitiam & odium crescamus. Consequitur alia in nobis cōsummatio; tu enim inseris in nos virtutes tuas, & illarum exercitium continēter in nobis promoves, & via ad ulteriora nos progredi, & ex quavis consummatione virtutum principium accipere crescendi in tuis donis, quasi nihil ante fecissimus. Postremo leucas ad te tuorum & mentem & cor, arque de tua benignitate gratificaris tuæ cognitionis & mysteriorum excellens lumen , quod quidem supra facultatem nostram omnē est, quo lumine ita corū mentē perfidis & con-

*Eccl. 10.**Phil. 3.*

Kk 3 summas,

summas, vt gaudio in te & de te exultent &
iubilent incomparabili: sed simul intelligunt
aliam ex te consummationem sperari posse
& debere, & sibi ex integro inchoandum esse
in te querendo, & in te cognoscendo & amando.
O adorandas tuas consummationes! Has
continēter in nobis operare, magne IESV,
donec amplius nobis inchoandum non sit,
vbi te videbimus sicuti es, & consummata
erit in te omnis consummationis inchoatio,
& desiderium omne. Postrema fuerint tua
illa verba ô moriens pro nobis sancte IESV;
Pater in manus tuas commendō spiritū meū.
Summa hæc spes nostra est, excelsum in nos
beneficium. His verbis simul nostras animas

Luc. 23.

gessisti enim semper personam nostram peccatorum,
pateris pro nobis, moreris pro nobis,
non solum vt merearis nobis peccatorum
remissionem, sed vt in rebus omnibus facias

nos Deo commendatos: quæ cōmendatio vi
esset commendatior, simul nos tecum Deo
spiritum efflans commendas. Sublimem autem
simul disciplinam de singulari tua beni-
gnitate nos doces: nam non commendasti
spiritum nominatum Deo Patri, nisi postquam
consummaveras iam omnes passiones tuas, &
mors sola restareret, tuis enim prærioribus passio-
nibus interficiebatur peccatum identidē: unde
docebamus nostras passiones subinde, &
peccata mortificare: vt verò ad passiones tuas
sequuta est mors, ita meruisti, ex mortifica-
tionibus nostris vt sequatur peccatorum &
passionum nostrarum mors & victoria: & si
de cætero pro huius mortalitatem imperfec-
tione rursum molestæ sint passiones vel
peccatum, id tamen conari non possunt quasi
viuæ si velimus, sed quasi mortua. Tibi gloria
sempiterna magne IESV.

EMIS-